

**ДИРЕКТИВА ЗА ПРОЗРАЧНОСТТА В
РАМКИТЕ НА ЕДИННИЯ ПАЗАР
(Директива (ЕС) 2015/1535):
инструмент за сътрудничество между
институциите, държавите членки и
предприятията на ЕС с цел осигуряване
на безпрепятственото функциониране на
единния пазар**

**Ръководство за процедурата за
предоставянето на информация в
сферата на техническите регламенти и
правилата относно услугите на информационното
общество**

<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/bg/>

ПРЕДИСЛОВИЕ

Първото издание на настоящата брошура беше разработено под ръководството на моята предшественичка, г-жа Sabine Lecrenier, с цел правото на ЕС да стане по-достъпно за онези, които го използват, и да се спомогне за подобряване на обмена на информация, диалога и сътрудничеството, чрез които бе изградена нова общностна култура.

Бих искал да изразя признателност за усилената работа и да отчета значението на тази публикация от 2005 г., която в продължение на няколко години е в помощ на стопанските субекти, но и на националните и регионалните органи при боравенето с технически регламенти, стандарти и услуги на информационното общество.

С цел да се отразят многото промени настъпили от 2005 г. насам е необходимо да се представи второ, преработено издание на ръководството.

Най-важната промяна е Договорът от Лисабон, подписан на 13 декември 2007 г., чрез който Договорът за създаване на Европейската общност е заменен от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

В допълнение през 2015 г. беше кодифициран актът, сега широко известен като Директивата за прозрачността в рамките на единния пазар (т.е. настоящата Директива (ЕС) 2015/1535 от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество).

Освен това съдебната практика на Съда на Европейския съюз, свързана с тълкуването и прилагането на директивата, беше доразвита с няколко важни решения.

Заслужава да се спомене и опитът, натрупан въз основа на близо 11 000 нотификации, получени след първото издание на ръководството. От основно значение за предотвратяването на нови пречки пред търговията беше например ролята на промишлеността. В този контекст базата данни онлайн TRIS („Информационна система за техническите регламенти“) вече осигурява прозрачност и сътрудничество чрез хранилището онлайн.

Ясно е, че за целите на процедурата за нотифициране са необходими актуализирани насоки, така че тя да продължи да бъде в услуга на институциите на ЕС, държавите членки и промишлеността.

Giuseppe Casella

Началник-отдел

Генерална дирекция „Вътрешен пазар,
промишленост, предприемачество и МСП“

<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/bg/>.

[ДА СЕ ОТПЕЧАТА НА ЗАДНАТА КОРИЦА НА БРОШУРАТА]

Настоящата брошура е предназначена да служи като ръководство за прилагане на системата, установена с цел предотвратяване на пречки пред свободното движение на стоки, свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги, що се отнася до услугите на информационното общество. В брошурата са предоставени коментари по Директива (ЕС) 2015/1535, въз основа на която се прилага тази система. Всяка от разпоредбите на директивата е цитирана с пълния си текст и е придружена от подробни коментари, обясняващи нейното значение и последици за всички заинтересовани страни: службите на Европейската комисия, държавите членки и съществуващите или потенциалните стопански субекти в рамките на Европейския съюз.

Брошурата е изготвена от генерална дирекция „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“ и не е обвързваща по какъвто и да е начин за Комисията. Правно обвързващ е единствено текстът на Директива (ЕС) 2015/1535. Директива (ЕС) 2015/1535 подлежи на тълкуване от Съда на Европейския съюз.

Оригиналният текст на настоящата брошура е на английски език.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

Директива (ЕС) 2015/1535 — инструмент за прозрачност в служба на единния пазар

ГЛАВА I

Приложно поле на директивата

Определение на понятията (Член 1)

- продукт
- услуга
- техническа спецификация
- други изисквания
- правило за услуги
- технически регламент
- проект на технически регламент

ГЛАВА II

Процедура, приложима за техническите регламенти

I. Предоставяне и разпространение на информация относно проектите на технически регламенти и възможните действия, които Комисията и държавите членки могат да предприемат (членове 5 и 6)

1. Първи етап: задължение за информиране

а) Задължения на държавите членки:

1. Общи правила
2. Специфични случаи

б) Задължения на Комисията

2. Втори етап: възможни действия, които Комисията и държавите членки могат да предприемат (коментари, подробни становища, „отлагане“)

II. Задължение за спазване на отлагателния период (член 6)

III. Изключения от задължението за нотифициране и спазване на отлагателните периоди (член 7)

ГЛАВА III

Процедура за предоставянето на информация относно стандарти

Задължение на държавите членки да нотифицират искания за изготвяне на технически спецификации или на стандарт (член 4)

ГЛАВА IV

Постоянен комитет (членове 2 и 3)

Състав и роля на Постоянния комитет

ГЛАВА V

Прилагане на директивата

I. Доклади и статистически данни (член 8)

II. Позоваване на директивата при приемането на технически регламенти (член 9)

III. Срокове и методи на прилагане

ГЛАВА VI

Достъп до информация от страна на частни лица и предприятия и действия, които те могат да предприемат

1. База данни TRIS
2. Мнения на заинтересованите страни
3. Национални звена за контакт
4. Искане за достъп до документи съгласно Регламент (ЕО) № 1049/2001
5. Неприложимост на техническите регламенти, които не са нотифицирани

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ИЗБРАНА БИБЛИОГРАФИЯ

I. Статии

II. Публикации на Европейската комисия

III. Решения на Съда

IV. Други документи

ВЪВЕДЕНИЕ: ДИРЕКТИВА (ЕС) 2015/1535 — ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРОЗРАЧНОСТ В СЛУЖБА НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

В началото на осемдесетте години на 20. век Комисията, осланяйки се на решение на Съда, известно като решението по делото *Cassis de Dijon*, положи началото на нова политика, разработена с цел завършване на вътрешния пазар въз основа на три концепции:

- приемане във всяка държава членка на продукти, законно предлагани на пазара в останалата част от Общността („взаимно признаване“);
- хармонизиране, ограничено до важни икономически сектори, обхващащи по-специално здравеопазването, безопасността и околната среда;
- основан на превенция подход към наблюдението на националните норми.

От 1984 г. насам с Директива 83/189/ЕИО¹, която след две кодификации става първо Директива 98/34/ЕО², а след това Директива (ЕС) 2015/1535³, е установен превантивен механизъм, чийто обхват постепенно се разширява.

Понастоящем държавите — членки на Европейския съюз, са задължени да нотифицират Комисията и останалите държави членки за всички проекти на технически регламенти относно продукти и услуги на информационното общество, преди те да бъдат приети в националното законодателство.

За времето си концепцията е революционна и продължава да бъде такава.

Адресати на директивата са държавите членки, които са постигнали съгласие да участват в реципрочна система за прозрачност и наблюдение в регулаторната област. Тази инициатива е оригинална в няколко аспекта:

- системата има превантивен характер — информацията се предоставя, когато техническите регламенти, свързани с продукти или правила относно услугите на

¹ Директива 83/189/ЕИО на Съвета от 28 март 1983 г. за определяне на процедура за предоставянето на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 109, 26.4.1983 г., стр. 8).

² Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. за определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37).

³ Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 241, 17.9.2015 г., стр. 1).

информационното общество, все още са на етап изготвяне на проекта и може да бъдат изменени, за да съответстват на принципите на единния пазар;

- не само Комисията може да разглежда и наблюдава проектите на националните текстове чрез прилагането на отлагателни периоди, но и всички държави членки; държавите членки са признали предимствата на процедура, която позволява реципрочно влияние върху законодателния им процес. В самия Договор просто е предвидено последващо наблюдение от страна на държавите членки чрез използването на по-обременяващите производства за установяване на нарушение, които рядко се прилагат от държавите членки;
- системата също така позволява проектите на национални нормативни актове да бъдат замразявани за определен период, за да се улеснят обсъжданията по въпроса на равнището на ЕС в контекста на инициативите за хармонизиране. В допълнение посредством това наблюдение на законодателството истинските нужди от хармонизиране могат да се установяват по-лесно.

Системата, чието начало беше трудно, започна да набира инерция и осигури на Комисията, държавите членки и предприятията поглед върху дейностите на националните органи в техническата област (например правилата, свързани със състава, етикетването, наименованието, изпитването на продуктите и т.н., както и правилата, засягащи целия цикъл на съществуване на продукта до неговото изхвърляне). Приложното поле на директивата постепенно бе разширявано, така че понастоящем включва всички селскостопански, рибни и промишлени продукти и обхваща все по-голям брой разпоредби, по-конкретно за да не бъдат пропуснати мерки, които косвено изискват спазването на технически спецификации. През 1998 г. обхватът на процедурата бе разширен с Директива 98/48/ЕО, така че в него да бъдат включени правила относно услугите на информационното общество⁴.

Географският обхват на директивата също постепенно се разширява. Приложното поле на Директива 98/34/ЕО, която от 1990 г. вече се прилагаше отчасти в държавите от ЕАСТ⁵, също е частично разширено с включването на Турция въз основа на споразумението за

⁴ Директива 83/189/ЕИО беше основно изменена с Директива 88/182/ЕИО на Съвета от 22 март 1988 г. (ОВ L 81, 26.3.1988 г., стр. 75) и с Директива 94/10/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 март 1994 г. (ОВ L 100, 19.4.1994 г., стр. 30). С Директива 98/34/ЕО от 22 юни 1998 г. са кодифицирани Директива 83/189/ЕИО и всички нейни последващи изменения. Директива 98/34/ЕО е съществено изменена няколко пъти и е кодифицирана с Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г. (ОВ L 241, 17.9.2015 г., стр. 1).

⁵ Споразумението между държавите членки на ЕАСТ и ЕИО за установяване на процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти влезе в сила през ноември 1990 г. В Споразумението за Европейското икономическо пространство, приложимо от 1 януари 1994 г., впоследствие беше включена Директива 83/189/ЕИО с необходимите адаптации. Швейцария, макар да не е страна по това споразумение, продължава да прилага процедурата за обмена на информация. На 29 март 2019 г. Съвместният комитет на ЕИП прие своето Решение № 75/2019, с което Директива (ЕС) 2015/1535 бе включена, с необходимите адаптации, в Споразумението за ЕИП. То влезе в сила за държавите от ЕИП и от ЕАСТ на 1 декември 2019 г.

асоцииране с тази държава⁶. В директивата също така е предвиден модел на Конвенция на Съвета на Европа⁷.

С най-скорошната кодификация през 2015 г. се гарантира, че тези промени са отразени в един правен текст.

Прилагането на процедурата за нотифициране доведе до създаване на нови практики. Между държавите членки се разви цяла философия за обмен на информация, диалог и сътрудничество. Този механизъм се оказва и мощен инструмент за сравнителен анализ, който позволява на държавите членки да черпят от идеите на своите партньори, за да разрешават често срещани проблеми във връзка с техническите регламенти, особено в новорегламентиран сектор, като цифровите услуги и новите технологии. Чрез този инструмент Комисията не само успява да премахне разпоредбите, които противоречат на правото на Съюза, но и допринася за формулирането на разпоредби, които трябва да бъдат включени в националните закони, за да се гарантира, че стопанските субекти са напълно информирани за правата си, и да се създадат предпоставки за прилагането на принципа на „взаимно признаване“ на практика. Този принцип произтича от съдебната практика на Съда на Европейския съюз (Съда на ЕС) относно тълкуването на членове 34—36 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

Съгласно принципа на взаимно признаване всяка държава членка трябва да позволява достъп до пазара на своята територия на всеки продукт, законно предлаган на пазара в друга държава членка. Ограничаването или отказът на достъп до пазара трябва да бъдат обосновани и са възможни само когато са засегнати легитимни обществени интереси, като здравеопазването или безопасността.

След множество призови, отправени от Съвета по конкурентоспособност, Комисията се ангажира да постигне повече и по-добро взаимно признаване и предложи „клауза за единния пазар“, която има неотменно политическо и правно значение. „Клаузата за единния пазар“ е представена в съобщението на Комисията COM(2017)787 final („Пакетът за стоките: засилване на доверието в единния пазар“) от 19 декември 2017 г.⁸ с ясна и недвусмислена формулировка на принципа на взаимно признаване. Държавите членки се насърчават да възпроизвеждат систематично в техническите си правила следната „клауза за единния пазар“⁹:

Стоките, законно предлагани на пазара в друга държава — членка на Европейския съюз, или в Турция или с произход от и законно предлагани в държава от ЕАСТ, която е договаряща страна по Споразумението за ЕИП, се считат за съвместими с [тази мярка]. Прилагането на [тази мярка] се урежда с Регламент [(ЕС) 2019/515 от 19 март 2019 г.

⁶ Споразумение за асоцииране между Европейската икономическа общност и Турция (ОВ С, том 16, № С 113, 24.12.1973 г.) и Решение № 1/95 на Съвета за асоцииране ЕО—Турция от 22 декември 1995 г. за осъществяване на заключителния етап на митническия съюз (ОВ L 35, 13.12.1996 г., стр. 1).

⁷ Конвенция № 180 на Съвета на Европа за информационно и правно сътрудничество по отношение на „услугите на информационното общество“.

⁸ На разположение на адрес <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0787&qid=1611923893077&from=BG>, вж. раздел 3.

⁹ Освен това по изрично искане на Европейския парламент в съображение 16 от новоприетия Регламент относно взаимното признаване (Регламент (ЕС) 2019/515) държавите членки се насърчават да използват систематично клаузата за единния пазар в националните си технически правила.

относно взаимното признаване на стоки, законно предлагани на пазара в друга държава членка от 19 април 2020 г.]

Във връзка с това, за да се намали рискът от технически регламенти, които създават регулаторни пречки пред търговията, Комисията постоянно подчертава значението на въвеждането на „клаузата за единния пазар“ в проектите на технически регламенти за установяване на правила в нехармонизирани или неизчерпателно хармонизирани области.

Естественото следствие от това приемане на продукти от останалата част от Европейския съюз — чийто обхват е разширен чрез Споразумението за Европейското икономическо пространство, така че да включва продукти от държавите от ЕАСТ, които са страни по споразумението¹⁰ — е взаимното признаване на нормите, свързани с разработването, производството и изпитването на продукти, и използваните процедури за оценяване на съответствието; държавите членки и Комисията биват информирани за тези норми чрез процедурата за предоставяне на информация, установена с Директива (ЕС) 2015/1535.

Освен това разпоредбите на Решение № 1/95 на Съвета за асоцииране ЕО—Турция от 22 декември 1995 г. за осъществяване на заключителния етап на митническия съюз¹¹, в които се предвижда премахване на количествените ограничения или на мерките с равностоен ефект, се тълкуват за целите на тяхното изпълнение и прилагане по отношение на продукти, обхванати от митническия съюз, съгласно съответните решения на Съда на ЕС относно разпоредбите на ДФЕС, по-специално членове 34—36 от него.

Тъй като с Директива 98/34/ЕО обхватът на прилагане на процедурата за предоставяне на информация се разширява, така че да бъдат включени и правилата относно услугите на информационното общество, от август 1999 г. нататък предотвратяването на нови пречки пред свободата на установяване и свободното движение на услуги на информационното общество се гарантира, като се осигурява механизъм за анализ на съвместимостта на новото национално законодателство в тази област с членове 49 и 56 от ДФЕС, както и с вторичното законодателство.

Съгласно съдебната практика на Съда на ЕС членове 49 и 56 от ДФЕС изискват да бъдат премахнати ограниченията, т.е. всички *мерки, които забраняват, затрудняват или правят по-малко привлекателно упражняването на тези свободи* (свободата на установяване и свободата на предоставяне на услуги)¹².

За да бъде допустимо като изключение от основните свободи на вътрешния пазар в област, която не е хармонизирана, дадено национално ограничение трябва, въз основа на съдебната практика, да бъде обосновано, т.е. да бъде подходящо, необходимо, пропорционално на преследваната обществена цел¹³. Що се отнася до свободата на предоставяне на услуги, това по-специално означава, че национални норми, в които не са отчетени изискванията, вече изпълнени от стопанския субект в неговата държава членка на установяване, от която

¹⁰ Трябва да се изтъкне, че съответните разпоредби на Споразумението за Европейското икономическо пространство се прилагат само за „продуктите, които са с произход от договарящите се страни“, и съответно не се прилагат за продуктите, които просто се предлагат на техния пазар.

¹¹ ОВ L 35, 13.2.1996 г., стр. 1.

¹² Дело С-439/99, *Комисия/Италия*, EU:C:2002:14.

¹³ Дело С-76/90, *Dennemeyer*, EU:C:1991:331; дело С-55/94, *Gebhard*, EU:C:1995:411 и дело С-369/96, *Arblade*, EU:C:1999:575.

той предлага услугите си¹⁴, ще се окажат непропорционално ограничение и следователно няма да бъдат допустими съгласно правото на Съюза, когато въпросната услуга се предоставя, без да е необходимо доставчикът да влиза на територията на държавата членка, в която се получава услугата, какъвто е случаят с услугите на информационното общество¹⁵.

Поради това при разглеждането на проектите на национални правила в сферата на услугите на информационното общество основната цел на Комисията беше например да се противопостави на национален регулаторен подход, насочен към прилагането на стандартни извънтериториални правни договорености, при които не се прави разграничение между стопански субекти, установени в нотифициращата държава членка, и такива, които желаят да предоставят услуги в тази държава членка, без обаче да са установени там. Комисията също така е взела мерки с планираните национални правила да не се налагат излишни или прекомерни правни или административни разходи за стопанските субекти и евентуално за ползвателите.

С цел да се постигне пълна ефективност на директивата всички участници — националните органи и стопанските субекти в Европейския съюз — трябва да разбират разпоредбите ѝ в дълбочина и да са съвсем наясно със своите права и задължения.

Това е още по-важно, след като през април 1996 г. Съдът на ЕС е установил принципа, че неизпълнението на задължението за нотифициране води до неприложимост на съответните технически регламенти, така че те не могат да бъдат противопоставяни на частноправните субекти¹⁶. Тази съдебна практика, която е потвърдена по няколко повода от Съда на ЕС¹⁷, е прилагана и за технически регламенти, приети в нарушение на отлагателния период¹⁸.

Целта на настоящата брошура е всички участници — и по-специално производителите и доставчиците на услуги на информационното общество от Европа — да бъдат информирани относно целите, съдържанието и обхвата на един ключов инструмент на Европейския съюз за премахването още от самото начало на техническите пречки пред свободното движение на стоки, свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги на информационното общество на единния пазар.

¹⁴ Вж. решението на Съда по дело *Arblade*, цитирано по-горе, бележка под линия 13.

¹⁵ Вж. решението на Съда по дело *Dennemeyer*, цитирано по-горе в бележка под линия 13.

¹⁶ Дело C-194/94, *CIA Security*, EU:C:1996:172.

¹⁷ Дело C-443/98, *Unilever*, EU:C:2000:496; дело C-159/00, *Sapod Audic*, EU:C:2002:343; дело C-26/11, *Belgische Petroleum Unie u др.*, EU:C:2013:44; дело C-336/14, *Ince*, EU:C:2016:72; дело C-285/15, *Beca Engineering*, EU:C:2016:295; дело C-144/16, *Município de Palmela*, EU:C:2017:76; дело C-299/17, *VG Media*, EU:C:2019:716.

¹⁸ Дело C-443/98, *Unilever*, EU:C:2000:496; дело C-95/14, *UNIC u Uni.co.pel*, EU:C:2015:492.

ГЛАВА I: ПРИЛОЖНО ПОЛЕ НА ДИРЕКТИВАТА

В член 1 са дадени определения на смисъла, който се придава в директивата на редица ключови понятия, използвани в нейните разпоредби. Това терминологично и семантично пояснение е от съществено значение за пълноценното разбиране на текста и същевременно с него се определя приложното поле на директивата.

Приложно поле на директивата

Член 1

1. За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

а) „продукт“ означава всеки промишлен продукт и всеки селскостопански продукт, включително и рибни продукти;

От приложното поле на първоначалния текст на директивата (т.е. Директива 83/189/ЕИО) са изключени козметични продукти по смисъла на Директива 76/768/ЕИО¹⁹, лекарствени продукти по смисъла на Директива 65/65/ЕИО²⁰, продукти, предназначени за консумация от човека и животните, и селскостопански продукти по смисъла на член 38, параграф 1 от ДФЕС.

Приложното поле на директивата беше разширено, тъй като при прилагането на процедурата за предоставянето на информация стана ясно, че много национални норми и стандарти, включващи пречки пред вътрешната търговия в ЕС, не са били наблюдавани от Комисията и държавите членки, тъй като определени продукти не са обхванати.

С цел да се изясни много широкото определение, което понастоящем се използва за понятието „стоки“, следва да се припомни, че Съдът на ЕС е включил в рамката на разпоредбите, отнасящи се до свободното движение на стоки съгласно член 34 от ДФЕС, *продукти, чиято стойност може да бъде оценена в парично изражение и които сами по себе си представляват предмет на търговски сделки*²¹. В този контекст Съдът също така е определил, че отпадъците, независимо дали са рециклируеми, следва да се считат за продукт, чието движение по принцип не следва да бъде възпрепятствано²². Уместно е това да се вземе предвид при определянето на приложното поле на директивата.

*б) „услуга“ означава каквато и да е услуга на информационното общество, тоест, каквато и да е услуга, нормално предоставяна срещу възнаграждение, от разстояние, чрез електронни средства и по индивидуална молба на получателя на услугите*²³.

¹⁹ Отменена с Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукти (ОВ L 342, 22.12.2009 г., стр. 59).

²⁰ Отменена с Директива 2001/83/ЕО от 6 ноември 2001 г. за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба (ОВ L 311, 28.11.2001 г., стр. 67).

²¹ Дело 7/68, *Комисия/Италия*, EU:C:1968:51.

²² Дело 2/90, *Комисия/Белгия*, EU:C:1992:310.

²³ Понятието „услуги на информационното общество“ е въведено с Директива 98/48/ЕО и след това е използвано в Директива 98/84/ЕО относно правната защита на услуги, основаващи се на или състоящи се от достъп под условие (ОВ L 320, 28.11.1998 г., стр. 54), и в Директива 2000/31/ЕО за някои правни

За целите на настоящото определение:

i) „от разстояние“ означава, че тази услуга се предоставя, без страните да присъстват едновременно на едно и също място,

ii) „чрез електронни средства“ означава, че услугата се изпраща първо и се получава по местоназначение чрез електронно оборудване за обработка (включително цифрово компресиране) и запамяване на данни и изцяло се пренася, предава и получава чрез кабел, радиовръзка, оптични средства или други електромагнитни средства,

iii) „по индивидуална молба на получателя на услугите“ означава, че услугата се предоставя чрез пренос на данни по индивидуална молба.

Индикативен списък на услугите, които не са предмет на настоящото определение, е установен в приложение I.“

Следва да се подчертае, че включването на услугите на информационното общество представлява много важно разширяване на приложното поле на директивата, с което тя е приведена в съответствие с новите тенденции в международната търговия.

Съгласно практиката на Съда на ЕС горепосочените четири условия, предвидени в член 1, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2015/1535, за да се счита дадена дейност за услуга на информационното общество („каквато и да е услуга, нормално предоставяна срещу възнаграждение, от разстояние, чрез електронно средство и по индивидуална молба на получателя на услугите“), са кумулативни²⁴.

За да се определи дали дадена услуга попада в обхвата на определението за услуга на информационното общество, е необходимо първо да се провери дали въпросната дейност представлява „услуга“ по смисъла на правото на Съюза.

Съдът е постановил, че *основната характеристика на възнаграждението [...] се състои в това, че то представлява насрещната икономическа престация за разглежданата услуга*²⁵. Тази характеристика отсъства в случаите на дейности, които държавата извършва икономически безвъзмездно в контекста на задълженията си, и по-специално в социалната, културната, образователната и съдебната сфера. По тази причина в съображение 19 от Директива 98/48/ЕО се прави заключението, че *националните разпоредби за такива дейности не са предмет на дефиницията, посочена в член 60 [сегашен член 57] от Договора, и следователно не попадат в обхвата на настоящата директива*.

Независимо от това, по отношение на определението за „възнаграждение“ за услугите Съдът на ЕС е признал, че не е необходимо услугата да се заплаща от онези, за които се извършва²⁶. Например дейностите, финансирани изцяло чрез реклами, са срещу възнаграждение и следователно представляват услуги.

аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1).

²⁴ Дело C-390/18, *Airbnb Ireland*, EU:C:2019:1112.

²⁵ Дело C-109/92, *Wirth*, EU:C:1993:916.

²⁶ Дело C-352/85, *Bond van Adverteerders*, EU:C:1988:196.

На следващо място е необходимо да се провери дали услугата представлява „услуга на информационното общество“ по смисъла на директивата. В съответствие с член 1, параграф 1, буква б) от директивата услуга на информационното общество означава услуга, предоставяна: *от разстояние, чрез електронни средства и по индивидуална молба на получателя на услугите.*

Изразът *от разстояние* се отнася до ситуации, в които услугата се предоставя с помощта на методи за комуникация от разстояние, които следователно се характеризират с факта, че страните (т.е. доставчикът и получателят на услугата) не присъстват физически едновременно на едно и също място.

Изразът *чрез електронни средства* означава услуги, чиито съставни елементи се предават, превеждат и получават в рамките на електронна мрежа. Услугата трябва да бъде преведена от отправната точка до точката на пристигане с помощта на електронно оборудване (за обработка и съхранение) и чрез далекосъобщителни средства.

И накрая, услугата трябва да се предоставя чрез предаване на данни по индивидуална заявка. Това съставлява елементът на интерактивност, който е характерен за услугите на информационното общество и ги отличава от други услуги, които се изпращат, без да е необходима заявка от страна на получателя. По тази причина в член 1, параграф 2 се уточнява, че директивата не се прилага за услуги за радиоразпръскване и услуги за телевизионно разпръскване, предмет на член 1, параграф 1, буква д) от Директива 2010/13/ЕС²⁷.

Освен това в приложение I е предоставен индикативен списък на услугите, които не са предмет на определението, установено в член 1, параграф 1, буква б), организиран в три категории. По-конкретно първата категория се отнася за *услуги, които не са предоставени „от разстояние“*, тъй като услугите, предоставяни във физическото присъствие на доставчика и получателя, не могат да се считат за услуги на информационното общество по смисъла на директивата дори ако са свързани с използването на електронни уреди. Втората категория се отнася за *услуги, които не са предоставени „чрез електронни средства“*, като например банкомати или автомати за получаване на билети или разпространение на CD-ROM. В третата категория са дадени примери за *услуги, които не се предоставят „по индивидуална молба на получателя на услугите“*, като услуги за телевизионно разпръскване или радиоразпръскване²⁸.

Услугите, обхванати от директивата, включват например информационни услуги онлайн от общ характер (вестници, бази данни и др.), дейности по наблюдение от разстояние, интерактивно пазаруване от разстояние, електронна поща, резервации на полети онлайн, професионални услуги онлайн (достъп до бази данни, диагностика и т.н.), посредническа услуга онлайн, която има за предмет свързване чрез електронна платформа и срещу

²⁷ Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 г. за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги) (ОВ L 95, 15.4.2010 г., стр. 1).

²⁸ В решението по делото Mediakabel от 2 юни 2005 г., C-89/04, EU:C:2005:348, Съдът е потвърдил, че видеослужбите без предварителна заявка не представляват услуги на информационното общество, тъй като не се предоставят от разстояние.

възнаграждение на потенциални наематели с професионални или непрофесионални наемодатели, предлагащи услуги по краткосрочно настаняване под наем²⁹.

в) „техническа спецификация“ означава спецификацията, която се съдържа в документа, в който са изложени характеристиките, изисквани за продукта, като например ниво на качество, функционални характеристики, безопасност или размери, включително изискванията, които се прилагат за продукта по отношение на името, с което продуктът се продава, терминология, символи, изпитване и методи за изпитване, опаковка, маркиране или етикетирание и процедури за оценяване на съответствието.

Терминът „техническа спецификация“ също така включва производствените методи и процеси, използвани по отношение на селскостопански продукти, както са посочени в член 38, параграф 1, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), продуктите, предназначени за консумация от човека и от животните, и лекарствените продукти, както са определени в член 1 от Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁰, както и производствените методи и процеси, които се отнасят за други продукти, върху чиито характеристики те оказват влияние.

В тази разпоредба е дадено определение на понятието „техническа спецификация“ — общ термин, който обхваща както стандарти, така и технически регламенти.

Тя предвижда, че в документа, съдържащ техническата спецификация, са изложени характеристиките, изисквани за продукта. Предложените примери не са изчерпателни: могат да бъдат добавени съставът на продукта³¹, неговата форма, тегло, опаковка³², оформление³³, действие, срок на експлоатация, консумация на енергия и др. Техническата спецификация предполага националната мярка, в която тя е разписана, да е свързана със самия продукт или неговата опаковка и следователно в нея да е определена една от изискваните характеристики за този продукт³⁴, ³⁵.

Спецификацията може да служи за множество цели: например защита на потребителя, опазване на околната среда, на общественото здраве или безопасност, стандартизация на производството, подобряване на качеството, лоялност на търговските сделки, поддържане на обществения ред. Такива спецификации обаче не следва да се въвеждат за дадена стока без стабилна обосновка, че обслужват легитимни и обективни обществени интереси и са пропорционални.

²⁹ Дело C-390/18, *Airbnb Ireland*, EU:C:2019:1112.

³⁰ Директива 2001/83/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 г. за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба (ОВ L 311, 28.11.2001 г., стр. 67).

³¹ Дело C-303/04, *Lidl Italia*, EU:C:2005:528.

³² Дело C-159/00, *Sapod Audic*, EU:C:2002:343.

³³ Дело C-20/05, *Schwibbert*, EU:C:2007:652.

³⁴ В решението си по дело *ECO-WIND Construction*, C-727/17, EU:C:2020:393, Съдът е определил, че правна уредба, която се ограничава да предвиди във връзка с разполагането на съоръжения за вятърна енергия спазването на задължително минимално отстояние при инсталирането им, не е свързана със самия продукт, в случая вятърен генератор, и следователно не определя една от изискваните характеристики на този продукт по смисъла на директивата.

³⁵ Дело C-711/19, *Admiral Sportwetten u др.*, EU:C:2020:812.

В първоначалния текст на директивата определението за техническа спецификация се ограничава до характеристиките, изисквани за продукта. Разширяването на концепцията за техническа спецификация, така че да бъдат включени производствените процеси и методи, е извършено на два етапа: първоначално през 1988 г. (с Директива 88/182/ЕИО³⁶) по отношение на селскостопанските продукти, продуктите, предназначени за консумация от човека и животните, и лекарствените продукти, към момента на включването им в приложното поле на директивата; след това през 1994 г. (с Директива 94/10/ЕО³⁷) по отношение на други продукти от съображения за последователност.

В селското стопанство, при продуктите, предназначени за консумация от човека и животните, и при лекарствените продукти производствените методи и процеси обикновено оказват влияние върху самия продукт (например задължението за ваксиниране на кравите преди продажбата им³⁸). Това невинаги е така в останалите продуктови сектори и в този случай влиянието върху продукта е залегнало в директивата като условие за нотифициране на съответните производствени методи и процеси, като изрично са изключени нормите, свързани с организацията на работа, които не оказват влияние върху продуктите.

Изпитването и методите за изпитване, посочени като примери за технически спецификации, обхващат техническите и научните методи, които трябва да се използват за оценяване на характеристиките на даден продукт. Процедурите за оценяване на съответствието, които също са споменати, са използваните процедури за гарантиране на съответствието на продукта с конкретни изисквания. Те са отговорност на специализираните органи, независимо дали от публичния или от частния сектор, или на производителя.

Включването на тези параметри в приложното поле на директивата е от първостепенно значение, тъй като изпитването и процедурите за оценка на съответствието могат при определени условия да имат отрицателно въздействие върху търговията. Многообразието и различията между националните системи за сертифициране на съответствието, също както спецификациите, приложими за продуктите, може да доведат до технически пречки пред търговията, които е дори още по-трудно да бъдат преодолені поради тяхната сложност.

г) „други изисквания“ означава изискване, различно от техническа спецификация, наложено на продукт най-вече с цел защита на потребителя или околната среда, и което засяга неговия цикъл на съществуването след пускането му на пазара, като например, условията на употреба, рециклиране, повторна употреба или изхвърляне, когато такива условия могат значително да повлияят върху състава или естеството на продукта или върху неговата продажба;

³⁶ Директива 88/182/ЕИО от 22 март 1988 г. за изменение на Директива 83/189/ЕИО за определяне на процедура за предоставянето на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 81, 26.3.1988 г., стр. 75).

³⁷ Директива 94/10/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 март 1994 г. за внасяне за втори път на съществени изменения в Директива 83/189/ЕИО за определяне на процедура за предоставянето на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 100, 19.4.1994 г., стр. 30).

³⁸ Дело C-37/99, *Donkersteeg*, EU:C:2000:636.

Понятието *други изисквания*, както е определено в тази буква, не съществува в първоначалния текст на Директива 83/189/ЕИО. То е въведено с Директива 94/10/ЕО при второто изменение на текста.

Това понятие обхваща изисквания, които не представляват технически спецификации, а условия, които оказват влияние върху цикъла на съществуване на продукта от периода на продажбата му до етапа на управление или изхвърляне на генерираните от него отпадъци.

В разпоредбата се уточнява, че този вид изискване се налага основно с цел защита на потребителите или опазване на околната среда. Това са две от основанията, свързани с водещи цели от легитимен обществен интерес, които при изключителни обстоятелства биха могли да оправдаят отклоняването на дадена държава членка от принципа на свободно движение на стоки чрез налагане на забрани или ограничения на търговията.

Изразът *условията на употреба, рециклиране, повторна употреба или изхвърляне* на даден продукт, цитирани като примери за *други изисквания*, се отнася до най-важните специфични случаи. За да се категоризират като *други изисквания*, трябва да съществува вероятност тези условия да окажат значително влияние върху състава или естеството на продукта или върху неговата продажба³⁹. Следователно може да се очаква постановление, свързано с управлението на медицински отпадъци, или национална правна уредба, която има за цел налагането на система за връщане или повторна употреба на опаковки, или дори разделно събиране на определени продукти, като например изтощени батерии, да съдържа разпоредби, които попадат в категорията „*други изисквания*“.

д) *„правило за услуги“ означава изискване от общ характер, свързано с предприемането и упражняването на дейности за услуги според значението на буква б), и по-специално разпоредби относно доставчиците на услуги, услугите и получателите на услугите, като се изключат всякакви правила, които не са специално насочени към услугите, определени в тази точка.*

За целите на настоящото определение:

i) едно правило се счита за специално насочено към услугите на информационното общество, когато, вземайки предвид причините за него и оперативната му част, конкретната цел и предмет на всички или някои от отделните му разпоредби е да регулира такива услуги по ясен и целенасочен начин,

ii) едно правило не се счита за специално насочено към услугите на информационното общество, ако дава отражение върху тези услуги само по неявен начин или инцидентно;

Примерите за мерки, които биха могли да представляват правило относно услугите на информационното общество, включват мерки относно условията за предприемане на дейност (например правилата за установяването на доставчици на услуги⁴⁰, по-конкретно

³⁹ Дело C-303/15, *M. и S.*, EU:C:2016:771, дело C-98/14, *Berlington*, EU:C:2015:386, съединени дела C-213/11, C-214/11 и C-217/11, *Fortuna и др.*, EU:C:2012:495, дело C-65/05, *Комисия/Гърция*, EU:C:2006:673, дело C-267/03, *Lindberg*, EU:C:2005:246, дело C-137/17, *Van Gennip и др.*, EU:C:2018:771, дело C-727/17, *ECO-WIND Construction*, EU:C:2020:393.

⁴⁰ В решението си по дело *Falbert и др.*, C-255/16, EU:C:2017:983, Съдът е пояснил, че *националните разпоредби, с които само се предвиждат условия за установяването и предоставянето на услуги от*

тези за издаването на разрешения или лицензи⁴¹); мерки, свързани с условията за осъществяване на дейност онлайн (например обща забрана за търговска промоция или определени форми на реклама, изисквания за регистрация, забрана за публикуване на определени видове информация⁴²); мерки относно доставчика на онлайн услуги (например изисквания, свързани с необходимия професионален опит за упражняване на дейност като онлайн данъчен консултант); мерки, свързани с предоставянето на онлайн услуги (например законова уредба за определяне на максималните такси, които може да се начисляват, за задължителна застраховка или задължения за отчетност), и мерки, свързани с получателя на такива услуги (например участието да е ограничено до определена възрастова група, мерки, които се прилагат за конкретни категории получатели, като например малолетни и непълнолетни); както и разширяване на обхвата на изключителното право за организиране на определени хазартни игри, предоставено на публичен субект за цялата национална територия, за да бъдат включени операции в интернет⁴³.

Изключително важно е да се подчертае, че задължението за предварително нотифициране не се прилага за всички проекти на национални норми, които — пряко или косвено, изрично или по неявен начин — може да се отнасят до услуги на информационното общество. Само ограничен брой проекти на национални норми от ясно определена категория трябва да се нотифицират предварително за целите на директивата — а именно норми, специално насочени към услугите на информационното общество. Всички останали норми, засягащи услуги, не подлежат на нотифициране.

С оглед на гореизложеното следва да се изтъкне, че съгласно директивата се изисква нотифицирането на проекти на регулаторни актове, чиято обосновка, съдържание или цел⁴⁴ показват, че в своята цялост или отчасти те са пряко и явно предназначени да регламентират услугите на информационното общество. Разпоредбите в национален регулаторен акт трябва да бъдат изрично разписани или във всеки случай специално предназначени да отразяват факта, че дейността/услугата се предоставя *от разстояние, чрез електронно средство и по индивидуална молба на получателя на услугите*.

Друг момент, който следва да се подчертае, е че не само регулаторните инструменти, които *като цяло* са предназначени за услугите на информационното общество (например закон за електронния подпис), трябва да бъдат нотифицирани. Трябва да бъдат нотифицирани и норми⁴⁵, които се отнасят за услугите на информационното общество *само в отделна своя част* (евентуално член или дори параграф) (например в рамките на закон за порнографията — конкретна разпоредба относно отговорността на доставчика на достъп до интернет).

Дадено правило трябва да се счита за „специално насочено към услугите на информационното общество, когато, взимайки предвид причините за него и оперативната му част“, това е целта или предметът на някои от неговите разпоредби. Дори ако от текста на национално правило не следва, че то, поне отчасти, цели да регламентира конкретно услугите на информационното общество, този предмет може все пак да личи от причините

предприятията, каквито са разпоредбите, обвързващи упражняването на дадена професионална дейност с предварителното издаване на разрешение, не са технически регламенти.

⁴¹ Вж. съображение 18 от Директива 98/48/ЕО.

⁴² Дело С-299/17, *VG Media*, EU:C:2019:716.

⁴³ Дело С-275/19, *Sportingbet u Internet Opportunity Entertainment*, EU:C:2020:856.

⁴⁴ Дело С-255/16, *Falbert*, EU:C:2017:983, цитирано по-горе, бележка под линия 41.

⁴⁵ Вж. съображения 17 и 18 от Директива 98/48/ЕО.

за това правило, които съгласно имащите отношение към тази цел национални тълкувателни правила могат да бъдат изведени *inter alia* от подготвителната дейност по приемане на правилото⁴⁶.

От друга страна, не е необходимо да се нотифицират онези технически регламенти, които се отнасят само косвено, по неявен начин или инцидентно до услугите на информационното общество, т.е. които се отнасят до стопанската дейност като цяло, без да се вземат предвид типичните технически процедури за предоставяне на услуги на информационното общество (например разпоредба, с която се забранява разпространението на педофилски материали чрез всякакви средства за предаване, включително интернет или електронна поща, измежду различните възможни средства за разпространение, или разпоредба, приложима за посредническа услуга, която е предоставяна посредством приложение за смартфон и е неразделна част от една обща услуга, чийто главен компонент е транспортната услуга⁴⁷). Национална мярка, в която не се споменават услугите на информационното общество и която се отнася без разграничение до всички видове „диспечерски“ услуги, независимо дали се предоставят по телефон или чрез приложение на ИТ, също не може да се счита за специално насочена към услугите на информационното общество и съответно не следва да се счита за технически регламент⁴⁸.

*3. Настоящата директива не се прилага за правилата, свързани с въпроси, които са предмет на законодателството на Съюза в областта на далекосъобщителните услуги, както е посочено в Директива 2002/21/ЕО.*⁴⁹

В Директива 90/387/ЕИО⁵⁰ (отменена с Директива 2002/21/ЕО) е дадено следното определение на далекосъобщителни услуги: *услуги, чието предоставяне се състои изцяло или отчасти в предаването и маршрутизирането на сигнали в далекосъобщителна мрежа посредством далекосъобщителни процеси, с изключение на радио и телевизионно разпръскване.*

Причината за това конкретно изключение е, че в сферата на далекосъобщителните услуги (както при финансовите услуги, вж. следващия раздел) голям брой въпроси вече са хармонизирани и са част от вече съществуваща и достатъчно добре определена регулаторна рамка на равнище ЕС.

4. Настоящата директива не се прилага за правилата, свързани с въпросите, които са предмет на законодателството на Съюза в областта на финансовите услуги, както са изброени неизчерпателно в приложение II към настоящата директива.

Причината за такова изключение от приложното поле на директивата е идентична с предходната и се дължи на факта, че тези правила са част от вече достатъчно добре установена правна рамка на Съюза.

⁴⁶ Дело C-299/17, *VG Media*, EU:C:2019:716.

⁴⁷ Вж. решението по дело C-320/16, *Uber France*, EU:C:2018:221.

⁴⁸ Дело C-62/19, *Star Taxi app*, EU:C:2020:980.

⁴⁹ Вж. бележка под линия 25.

⁵⁰ Директива 90/387/ЕИО на Съвета от 28 юни 1990 г. относно създаването на общия пазар на далекосъобщителните услуги чрез прилагане на разпоредбите на отворената мрежа (ОВ L 192, 24.7.1990 г., стр. 1).

Единствено с цел да се даде ориентир в приложение II към Директива (ЕС) 2015/1535 е предоставен неизчерпателен списък на финансовите услуги.

5. С изключение на член 5, параграф 3, настоящата директива не се прилага за правилата, приети от или за регулираните пазари по смисъла на Директива 2004/39/ЕО [...] или от или за други пазари или органи, извършващи функции по клиринг и сетълмент на тези пазари.

С Директива 2004/39/ЕО от 21 април 2004 г. са регламентирани търговските дейности на финансовите пазари и е подобрена защитата на инвеститорите⁵¹.

В резултат на това изключение правилата, изготвени от или за регулираните пазари или за други пазари или органи, извършващи операции по клиринг и сетълмент на тези пазари, не подлежат на задължението за предварително нотифициране. Единственото задължение, на което се подчиняват тези правила, от съображения за постигане на минимална прозрачност, е задължението за „последващо“ нотифициране, т.е. те следва да бъдат съобщавани на Комисията след приемането им на национално равнище в съответствие с член 5, параграф 3, който — както е посочено в член 1, параграф 5 — е единствената разпоредба от директивата, която се прилага за тези правила.

е) „технически регламент“ означава техническа спецификация и други изисквания или правила за услуги, включващи съответни административни разпоредби, спазването на които е задължително, юридически или фактически, в случаите на маркетинг, предоставяне на услуги, установяване на оператор за услуги или използване в държава членка или в голяма част от нея, както и законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държавите членки, с изключение на тези, предвидени в член 7, забраняващи производството, вноса, маркетинга или използването на един продукт или забраняващи предоставянето или използването на услуга или установяването на доставчик на услуги.

При определянето на концепцията за „технически регламент“ в буква е) е дадена информацията относно вида на текстовете, които трябва да бъдат нотифицирани в рамките на процедурата за предоставянето на информация, установена от директивата в тази област.

От една страна, съществуват „технически спецификации“ и „други изисквания“ или „правила за услуги“ (вж. определенията по-горе), които са предвидени от държавите членки и са приложими за промишлените и селскостопанските продукти и за услугите на информационното общество, а от друга, съществуват „законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки, които забраняват“ някои определени дейности.

За да се категоризират като *технически регламент*, „техническата спецификация“, „другото изискване“ или „правилото за услуги“ трябва да отговарят на следните условия:

— те трябва да бъдат задължителни (т.е. обвързващи юридически или фактически, вж. по-долу). Тази характеристика, която е присъща на документите, изготвяни от публичните

⁵¹ Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти (ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1) е отменена с Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349), в сила от 3 януари 2018 г.

органи, за които се прилага настоящата директива, съставлява основната разлика между *технически регламент* и *стандарт*, който се изготвя от органи в частния сектор и по същество е доброволен⁵²;

- те трябва да оказват влияние върху продажбата или използването на промишлени или селскостопански продукти, предоставянето на услуги или установяването на оператор на услуги в държава членка или на голяма част от нейната територия.

Административните разпоредби, приложими за спецификация или за „друго изискване“, или за „правило за услуги“, също може да представляват технически регламенти по смисъла на директивата. Тези мерки, както всички технически регламенти, трябва да бъдат нотифицирани съгласно директивата, когато са изготвени от централните правителства на държавите членки или от някой от техните органи, уточнени в списъка, изготвян от Комисията в рамките на създадения съгласно директивата Постоянен комитет⁵³, ⁵⁴.

Някои технически спецификации, „други изисквания“ или правила за услуги, които отговарят на определението за технически регламенти, са изключени от приложното поле на директивата, особено ако те са съобразени единствено със задължителните актове на Съюза⁵⁵ или се ограничават до прилагането на решение на Съда на Европейския съюз, както е уточнено в член 7 от директивата.

„Задължителният“ характер на дадена техническа спецификация, „друго изискване“ или правило за услуги може да им бъде придаден по два начина:

1. юридически, когато съобразяването с тях е станало задължително чрез мярка, която произтича пряко от съответните публични органи или може да бъде приписана на тези органи.

Например условията, свързани с производството в малък мащаб на конфитюр и консервирани плодове, установени с постановление, ще се считат за технически регламент, който е юридически задължителен. Същото ще бъде валидно за установена с наредба забрана за използване на пластмасови бутилки при предлагането на пазара на минерална вода и т.н.;

2. фактически, когато техническата спецификация не е установена с официален или задължителен акт на въпросната държава, но държавата насърчава нейното спазване. В резултат на сходните последици, които мерките може да имат върху търговията, те се считат за еквивалентни на задължителни регламенти.

В буква е) са дадени три примера за най-важните и най-често срещаните фактически технически регламенти, за да се изясни понятие, на което не е дадено определение в

⁵² В някои случаи обаче спазването на стандарта може да стане задължително, при което той придобива статута на „технически регламент“.

⁵³ Дело C-62/19, *Star Taxi app*, EU:C:2020:980.

⁵⁴ Списък на органите, които са задължени да нотифицират проекти на технически регламенти (в допълнение към централните правителства на държавите членки) (член 1, точка 11 от Директива 98/34/ЕО) (ОВ С 127, 31.5.2006 г., стр. 14).

⁵⁵ Дело C-390/99, *Canal Satélite Digital*, EU:C:2002:34; дело C-443/98, *Unilever*, EU:C:2000:496.

първоначалната версия на директивата и това е довело до различни тълкувания, които са засегнали правилното прилагане на процедурата за предоставянето на информация.

Фактическите техническите регламенти включват:

i) закони, подзаконови или административни разпоредби на държава членка, които препращат или към технически спецификации или други изисквания или правила за услуги, или към професионални правилници или правилници за практиките, които на свой ред препращат към технически спецификации или други изисквания или правила за услуги, при спазването, на които се налага презумпцията за съответствие със задълженията, наложени от посочените по-горе закони, подзаконови или административни разпоредби,

Посочените закони, подзаконови или административни разпоредби са мерки, приети от националните органи, които препращат към технически спецификации или „други изисквания“⁵⁶, или правила за услуги, обикновено установени от органи, различни от държавата (от национална организация за стандартизация), които сами по себе си не са задължителни (например стандарти, професионални правилници или правилници за практиките), но спазването им се насърчава, тъй като то предполага съответствие на продукта или услугата с разпоредбите на горепосочените мерки.

Такъв е случаят по-специално, ако съгласно закон, свързан със застраховане, ползвателите на продукти, които отговарят на определени незадължителни стандарти, се освобождават от отговорността да доказват съответствие със задължителните изисквания, тъй като тези продукти се ползват от презумпция за съответствие с изискванията.

ii) доброволни споразумения, по които публичният орган е страна, и които в името на [обществения] интерес регулират спазването на техническите спецификации или други изисквания или правила за услуги, с изключение на спецификации в тържни документи за обществени поръчки,

Споразуменията, сключени между стопански субекти, с които се установяват технически спецификации или други изисквания за определени продукти, или правила за услуги, сами по себе си не са задължителни, което се дължи на факта, че те произтичат от частния сектор. Въпреки това те се считат за фактически технически регламенти, когато държавата е страна по някое от тези споразумения.

Тази ситуация се случва все по-често, тъй като такива споразумения са се превърнали в инструменти на националната регулаторна политика. Някои държави членки често ги използват в сектори, като автомобилната, химическата и нефтопреработвателната промишленост, в повечето случаи от екологични съображения — например, за да се намалят емисиите на замърсители от превозните средства, изхвърлянето на вредни вещества във водата или използването на определени видове опаковки и т.н. В сферата на услугите на информационното общество добър пример за такова доброволно споразумение е нотифициран текст — проект на кодекс на практиките относно доброволното съхраняване на данни във връзка с комуникацията.

⁵⁶ По смисъла на член 1, букви в) и г) от директивата, както е обяснено по-горе.

Тези споразумения дават възможност за по-голяма гъвкавост при изпълнението на мерките, необходими за постигане на целите на законодателството, а доброволното участие на съответния сектор е гаранция, че те ще бъдат постигнати.

За да попадат тези споразумения в приложното поле на Директива (ЕС) 2015/1535, държавата трябва да участва в тях. За да може публичният орган да изпълнява задължението за предоставяне на информация, което му е възложено, и да взема предвид коментарите на Комисията или на дадена държава членка в рамките на процедурата за предоставянето на информация, установена с директивата, държавата трябва да бъде договаряща се страна.

iii) технически спецификации или други изисквания или правила за услуги, които са свързани с фискални или финансови мерки, даващи отражение върху потреблението на продукти или услуги чрез стимулиране на спазването на такива технически спецификации или други изисквания или правила за услуги; техническите спецификации или други изисквания или правилата за услуги, свързани с националните социално-осигурителни системи не се включват.

Фискалните или финансовите мерки, посочени в тази подточка, се определят от националните публични органи с цел, различна от традиционните цели на фискалното законодателство на държавата членка.

Те се считат за ефикасни инструменти за прилагането на политиките, определени на национално равнище, особено с оглед опазване на околната среда и защита на получателите на услуги (по-специално потребителите), тъй като те са предназначени главно да оказват влияние върху поведението на получателите на услуги по отношение на конкретен продукт или услуга.

Тази разпоредба на директивата беше въведена заради някои случаи на предоставяне на данъчни стимули за „екологосъобразни превозни средства“, които отговарят на определени норми за допустими емисии или са оборудвани с каталитични преобразуватели. Опитът показва, че държавите членки често обвързват стимулите с условия и в резултат на това въведената система е в противоречие с правото на Съюза. Поради това възникна необходимостта да бъдат разглеждани и такива проекти.

Категорията на въпросните мерки включва по-специално онези мерки, които имат за цел стимулиране на закупуването на продукти, съответстващи на определени спецификации, чрез предоставяне на механизми за финансиране (например субсидии за закупуването на някои отоплителни уреди, отговарящи на определени технически изисквания) или, обратно, възпиране на тяхното закупуване (например чрез изключване на възможността за предоставяне на безвъзмездни средства в строителния сектор, когато се използват материали с конкретни характеристики). В нея са включени и фискални или финансови мерки, които може да засягат потреблението чрез стимулиране на спазването на „други изисквания“ по смисъла на директивата (например освобождаване от екологичен данък за опаковките на дадени продукти, когато е налице система за обратно изкупуване, или освобождаване от екологичен данък за определени продукти, когато е налице система за събиране и рециклиране). Аналогично тази категория мерки се отнася до онези мерки, които имат за цел стимулиране или възпиране на закупуването на услуги с определени характеристики (например услуги, получавани чрез специални устройства, или услуги с произход от стопански субекти, установени в определени райони).

Директива (ЕС) 2015/1535 не обхваща цялото фискално или финансово законодателство на държавите членки; тя се отнася само до „технически спецификации“, „други изисквания“ или правила за услуги, свързани с фискални или финансови мерки, чиято цел е да се промени поведението на потребителите или получателите на услуги⁵⁷. Фискалните или финансовите мерки сами по себе си не са предмет на разглеждане от страна на Комисията или държавите членки. Оценката на мярката от страна на Комисията и другите държави членки е ограничена до техническите спецификации или други изисквания, или правила за услуги, които тя съдържа, като техните коментари или подробни становища може да засягат единствено аспекти, които може да възпрепятстват търговията или, по отношение на правилата за услуги, свободното движение на услуги или свободата на установяване на операторите на услуги. Съответните проекти също така се ползват от специално третиране по отношение на отлагателните периоди (вж. член 7, параграф 4), тъй като не е предвиден отлагателен период за приемането на тези текстове от страна на държавите членки (вж. глава II, раздел III по-долу).

Следва да се подчертае, че проекти на законодателни актове, които съдържат „фискални или финансови мерки“ по смисъла на Директива (ЕС) 2015/1535, трябва да бъдат нотифицирани съгласно посочената директива дори ако тези мерки представляват и държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС, като в този случай те трябва да бъдат нотифицирани на Комисията също и съгласно член 108, параграф 3 от ДФЕС, преди въпросните мерки да бъдат приведени в действие.

Мерките, свързани с националните системи за социална сигурност, също са изключени (например разпоредбата, съгласно която възстановяването на разходите за лекарствен продукт зависи от определен вид опаковка).

Националните закони, подзаконови или административни разпоредби, предназначени да забраняват производството, вноса, маркетинга и използването на продукт, или по отношение на услугите на информационното общество — забраняващи предоставянето или използването на услуга или установяването в качеството на доставчик на услуги, се считат за технически регламенти за целите на задължението за нотифициране съгласно Директива (ЕС) 2015/1535, в допълнение към техническите спецификации, „другите изисквания“ и правилата за услуги, с които се налагат изисквания, които са юридически или фактически задължителни.

За да може мерките да попадат в тази четвърта категория технически регламенти във връзка със забрана, наред с другото, за употреба, обхватът им трябва далеч да надхвърля ограничаването на определени възможни видове употреба на въпросния продукт или услуга и не трябва да бъде сведено единствено до ограничаване на тяхната употреба. Тази категория технически регламенти е специално предназначена да обхваща национални мерки, които не дават възможност за никакво друго използване, освен съвсем изолирано, каквото би могло логично да се очаква от разглеждания продукт^{58, 59}.

Тези забрани представляват, така да се каже, технически регламент в завършен вид. Освен ако могат да бъдат обосновани съгласно член 36 или член 52 от ДФЕС или ако са пропорционални по отношение на основните изисквания съгласно съдебната практика на

⁵⁷ Дело C-711/19, *Admiral Sportwetten u др.*, EU:C:2020:812.

⁵⁸ Дело C-267/03, *Lindberg*, EU:C:2005:246 и дело C-144/16, *Município de Palmela*, EU:C:2017:76.

⁵⁹ Дело C-727/17, *ECO-WIND Construction*, EU:C:2020:393.

Съда на ЕС, те представляват пречки *par excellence* пред свободното движение на стоки и услуги и пред свободата на установяване в рамките на Съюза⁶⁰.

Настоящото обхваща техническите регламенти, наложени от органите, определени от държавите членки и включени в списък, който се изготвя и актуализира, при необходимост, от Комисията, в рамките на Комитета, посочен в член 2.

Същата процедура се прилага за изменение на този списък;

Списъкът на органите, посочени в тази подточка, е публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз*⁶¹.

ж) „проект на технически регламент“ означава текстът на техническа спецификация или друго изискване или правило за услуги, включително административни разпоредби, формулиран с цел да бъде приет и да влезе в сила или в крайна сметка да бъде приет като технически регламент, като текстът е в етап на подготовка, на който все още по него могат да се правят съществени изменения.

В тази буква е дадено определение на понятието „проект на технически регламент“: за да се счита за проект, техническият регламент трябва да бъде на етап на разработване, който позволява да се правят „съществени изменения“ по текста.

Установената с директивата процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти предвижда, че след като приключат разглеждането на изпратените проекти, Комисията и държавите членки могат да поискат от регулаторния орган да измени всеки текст, за който се счита, че противоречи на правилата на вътрешния пазар.

Всяка държава членка определя с оглед на своя законодателен процес етапа, на който проектите на технически регламенти следва да се изпращат на Комисията, при условие че все още е възможно да се правят значителни изменения.

Във връзка с това трябва да се отбележи, че ако дадена национална мярка, която без да добавя нови или допълнителни спецификации, възпроизвежда или заменя съществуващи технически регламенти, които, ако са били приети след влизането в сила на Директива 83/189/ЕИО, са били надлежно нотифицирани на Комисията, то тя не може да се счита за „проект“ на технически регламент по смисъла на член 1, буква ж) от Директива (ЕС) 2015/1535 и следователно за подлежаща на задължението за нотифициране⁶².

В член 1, параграфи 2—6 от директивата се съдържат следните изключения:

2. Настоящата директива не се прилага за:

⁶⁰ Дело С-303/04, *Lidl Italia*, EU:C:2005:528.

⁶¹ Списък на органите, които са задължени да нотифицират проекти на технически регламенти (в допълнение към централните правителства на държавите членки), (член 1, точка 11 от Директива 98/34/ЕО) (ОВ С 127, 31.4.2006 г., стр. 14).

⁶² Решение от 3 юни 1999 г. по дело С-33/97, *Colim*, EU:C:1999:274, точка 22.

а) услуги за радиоразпръскване;

б) услуги за телевизионно разпръскване, предмет на член 1, параграф 1, буква д) от Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁶³.

3. Настоящата директива не се прилага за правилата, свързани с въпроси, които са предмет на законодателството на Съюза в областта на далекосъобщителните услуги, както е посочено в Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁶⁴.

В Директива 2002/21/ЕО понятието електронна съобщителна услуга е определено като услуга, осигурявана обикновено срещу заплащане, която се състои изцяло или главно в пренасянето на сигнали по електронни съобщителни мрежи, включително далекосъобщителни услуги и предавателни услуги в мрежи, използвани за разпръскване, но изключва услугите, осигуряващи или упражняващи редакторски контрол върху съдържанието, предавано посредством електронни съобщителни мрежи и услуги; тя не включва услуги на информационното общество, както е определено в член 1 от Директива 98/34/ЕО, които не се състоят изцяло или главно в пренасянето на сигнали по електронни съобщителни мрежи.

4. Настоящата директива не се прилага за правилата, свързани с въпросите, които са предмет на законодателството на Съюза в областта на финансовите услуги, както са изброени неизчерпателно в приложение II към настоящата директива.

Причината за такова изключване от приложното поле на директивата е идентична с горепосочената причина и се дължи на факта, че тези правила са част от вече достатъчно добре установена правна рамка на Европейския съюз.

Единствено с цел да се даде ориентир в приложение II към Директива (ЕС) 2015/1535 е представен неизчерпателен списък на финансовите услуги.

5. С изключение на член 5, параграф 3, настоящата директива не се прилага за правилата, приети от или за регулираните пазари по смисъла на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁶⁵ или от или за други пазари или органи, извършващи функции по клиринг и сетълмент на тези пазари.

В резултат на това изключение правилата, изготвени от или за регулираните пазари или за други пазари или органи, извършващи операции по клиринг и сетълмент на тези пазари, не подлежат на задължението за предварително нотифициране. Единственото задължение, на което се подчиняват тези правила, от съображение за постигане на минимална прозрачност, е задължението за „последващо“ нотифициране, т.е. те следва да бъдат съобщавани на

⁶³ Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 г. за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги) (ОВ L 95, 15.4.2010 г., стр. 1).

⁶⁴ Вж. бележка под линия 25.

⁶⁵ Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти (ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1), отменена, считано от 2.1.2018 г., с Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

Комисията след приемането им на национално равнище в съответствие с член 5, параграф 3, който — както е посочено в член 1, параграф 5, четвърта алинея — е единствената разпоредба от директивата, която се прилага за тези правила.

б. Настоящата директива не се прилага за онези мерки, които държавите членки считат за необходими според договорите за защита на лица, по-специално на работниците, когато продуктите се използват, при условие че тези мерки не оказват влияние върху продуктите.

С тази разпоредба се подсилва концепцията, вече изразена в член 1, параграф 1, букви в) и г) от директивата, така че да бъдат обхванати техническите спецификации, които засягат характеристиките на продукта.

ГЛАВА II: ПРОЦЕДУРА, ПРИЛОЖИМА ЗА ТЕХНИЧЕСКИТЕ РЕГЛАМЕНТИ

I. Предоставяне и разпространение на информация относно проектите на технически регламенти и възможните действия, които Комисията и държавите членки могат да предприемат

Член 5

1. При условията, предмет на член 7, държавите членки незабавно предоставят на Комисията всички проекти на технически регламенти, с изключение, когато те само транспонират пълния текст на международен или европейски стандарт, в който случая информацията относно съответния стандарт е достатъчна; държавите членки също така предоставят на Комисията изявление за причините, които налагат приемането на такъв технически регламент, когато това не е разяснено в проекта.

Когато е необходимо, и освен ако вече не е бил изпратен с предишно съобщение, държавите членки едновременно предоставят текста на съществените и с пряко значение основни законови или подзаконови разпоредби на Комисията, ако запознаването с такива текстове е необходимо за оценяване значението на проекта на техническия регламент.

Държавите членки предоставят отново проекта на техническия регламент на Комисията при условията, посочени в първа и втора алинея на настоящия параграф ако направят промени в проекта, с които значително се изменя обхватът му, съкращава се първоначално предвиденият срок за прилагането му, допълват се спецификации или изисквания, или последните се правят по-ограничителни.

Когато, по-специално, проектът на техническия регламент конкретно цели да ограничи търговията или употребата на химично вещество, препарат или продукт, на основания отнасящи се до общественото здраве или защитата на потребителите или околната среда, държавите членки също така изпращат резюме или позоваване на всички съответни данни, имащи отношение към въпросното вещество, препарат или продукт и към известните и налични заместители, когато такава информация е налице, и представят очакваните резултати от мярката върху общественото здраве и защитата на потребителя и околната среда, заедно с анализ на риска, извършен, както е необходимо, в съответствие с принципите, предвидени в съответната част на раздел II.3 от приложение XV към Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета⁶⁶.

Комисията незабавно нотифицира останалите държави членки за проекта на техническия регламент и всички документи, които са ѝ били препратени. Тя също може да отнесе този проект, за мнение, до Комитета, посочен в член 2 от настоящата директива и, когато е необходимо, до комитета, отговорен за въпросната сфера.

⁶⁶ Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

Относно техническите спецификации или други изисквания или правила за услуги, посочени в член 1, параграф 1, буква е), втора алинея, подточка iii) [...], коментарите или подробните становища на Комисията или на държавите членки могат да засягат единствено аспекти, които могат да възпрепятстват търговията или, по отношение на правилата за услуги, свободното движение на услуги или свободата на установяване на оператори на услуги, но не и фискални или финансови аспекти на мерките.

2. Комисията и държавите членки могат да отправят коментари към държавата членка, която е изпратила проект на технически регламент; тази държава членка взема под внимание такива коментари, доколкото е възможно, при последващата подготовка на техническия регламент.

3. Държавите членки незабавно предоставят окончателния текст на техническия регламент на Комисията.

4. Информацията, предоставена в съответствие с настоящия член, не е поверителна, освен при изричното искане на нотифициращата държава членка. Всички такива искания се обосновават.

При такива случаи, ако са предприети необходимите предпазни мерки, Комитетът, посочен в член 2 и националните органи, могат да потърсят експертен съвет от физически или юридически лица от частния сектор.

5. Когато проектите на технически регламенти съставляват част от мерките, които се изисква да бъдат предоставени на Комисията на етапа на изготвяне на проекта според друг акт на Съюза, държавите членки могат да предадат съобщение, по смисъла на параграф 1, според този друг акт, при условие че изрично отбележат, че споменатата информация представлява също така информация за целите на настоящата директива.

Липсата на реакция от страна на Комисията, по смисъла на настоящата директива, към проект на технически регламент, не засяга което и да било решение, което може да бъде прието според други актове на Съюза.

В член 5 са изброени задълженията съответно на държавите членки и на Комисията съгласно процедурата за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и възможните действия, които те могат да предприемат, освен посочените в член 6 от директивата действия, свързани с отлагателните периоди, които трябва да бъдат спазвани преди приемането на нотифицираните проекти.

Първи етап: задължение за информиране

а) Задължения на държавите членки

1. Общи правила

За да се гарантира прозрачност на националните инициативи, в член 5 от директивата е предвидено изискване държавите членки незабавно да предоставят на Комисията всички проекти на технически регламенти, които планират да приемат.

Трябва да се изпраща пълният текст на законопроекта, съдържащ проекта на технически регламент⁶⁷. Само техническите регламенти обаче са предмет на задължението за отлагане.

Освен това, когато проектът включва възпроизвеждането на пълния текст на международен или европейски стандарт в национален нормативен документ, държавата членка може да се позове на стандарта, вместо да предостави пълния текст⁶⁸.

При нотифицирането нотифициращата държава членка трябва да изпрати на Комисията също и текста на основните закони или подзаконови разпоредби, да представи правния контекст на нотифицирания проект и да улесни оценката му (например в случай че с нотифицирания проект се изменя основен текст)⁶⁹. Ако тези основни законодателни и регулаторни разпоредби не бъдат изпратени, Комисията може да ги поиска при получаването на проекта.

Това задължение е съчетано със задължение за нотифициране на основанията, с които се мотивира привеждането в действие на предложените мерки⁷⁰.

За да се улеснят разбирането и анализът на проекта, се препоръчва също така държавите членки да представят допълнителна правна или икономическа информация, подкрепяща обосновката и въздействието от приемането на предложени технически регламент (оценка на въздействието, статистически данни, икономически данни, свързани с пазара в съответния сектор и т.н.)

Всяка държава членка определя централна точка за координация, отговорна за нотифицирането на проектите на технически регламенти на Комисията и за координацията с ресорните министерства на национално равнище (списък на тези централни точки за координация, т.нар. „звена за контакт“, може да бъде намерен на следната уебстраница: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/bg/contact/>).

На практика нотифицирането пред Комисията на проект на технически регламент предполага подаване на съобщение за нотифициране до Комисията.

Това „съобщение за нотифициране“ включва шестнадесет точки, всяка от които отговаря на конкретна изисквана информация. В 16-а точка например нотифициращата държава членка трябва да посочи дали проектът включва аспекти, свързани с технически пречки пред търговията (Споразумение на СТО за техническите пречки пред търговията), или аспекти, свързани със санитарни и фитосанитарни мерки.

След приемането на нотифицирания проект нотифициращата държава членка трябва да изпрати окончателния текст на техническия регламент на Комисията (член 5, параграф 3 от директивата). По този начин Комисията ще бъде в състояние да прецени дали държавата

⁶⁷ Дело С-279/94, *Комисия/Италия*, EU:C:1996:396; дело С-336/14, *Ince*, EU:C:2016:72; дело С-144/16, *Município de Palmela*, EU:C:2017:76.

⁶⁸ Това позоваване позволява на Комисията и на държавите членки, които желаят, да получат без затруднения текста на стандарта, който е станал задължителен.

⁶⁹ Дело С-145/97, *Комисия/Белгия*, EU:C:1998:212.

⁷⁰ Проучване на представените основания сочи, че те често са свързани със защитата на хора или животни, опазването на околната среда или обществената безопасност, или с информация за потребителите.

членка е привела текста в съответствие с правото на Съюза и, ако е целесъобразно, да предприеме необходимите мерки.

Ако държавата членка е приела нотифицирания проект, без да вземе предвид подробното становище на Комисията или на останалите държави членки относно проекта на технически регламент, Комисията може да започне производство за установяване на нарушение съгласно член 258 от ДФЕС⁷¹.

Самите държави членки могат да сезират Комисията съгласно член 259 от ДФЕС, за да започне производство за установяване на нарушение пред Съда на ЕС срещу държава членка, за която считат, че не е изпълнила задълженията си⁷².

2. Специфични случаи

2.1. *Една-единствена нотификация, валидна за много актове на Съюза*

Успоредно с процедурата за нотифициране, установена с Директива (ЕС) 2015/1535, в редица други законодателни актове на ЕС е предвидено задължение за нотифициране. За да се улесни задачата на държавите членки и на Комисията в случай на припокриващи се процедури за нотифициране, т.е. когато съгласно няколко акта на Съюза се изисква държавите членки да нотифицират един и същи текст на етапа на изготвяне на проекта, е установена процедура „обслужване на едно гише“.

Държавите членки могат да подадат нотификация само веднъж, но при нотифицирането трябва да посочат (в точка 7 от съобщението за нотифициране) всички конкретни актове на Съюза, съгласно които нотификацията на проекта също се счита за валидна.

След официалното съобщение, че нотификацията е валидна за няколко процедури на ЕС, националният проект съответно се разглежда по същество въз основа на всеки акт на Съюза, за който се отнася, и подлежи на издаване на становище на Комисията по всяка процедура.

⁷¹ Член 258 от ДФЕС (предишен член 226) предвижда, че [а]ко Комисията счита, че дадена държава членка не е изпълнила задължение, произтичащо от Договорите, тя издава мотивирано становище по този въпрос, след като е дала възможност на съответната държава да изложи своите съображения. Ако съответната държава не се съобрази с това становище в срока, определен от Комисията, Комисията може да сезира Съда на Европейския съюз.

⁷² Член 259 от ДФЕС (предишен член 227) предвижда, че „[в]сяка от държавите членки може да сезира Съда на Европейския съюз, ако счита, че друга държава членка не е изпълнила някое от задълженията, произтичащо от Договорите.

Преди държава членка да подаде иск срещу друга държава членка относно твърдение за неизпълнение от страна на въпросната държава на задължение, произтичащо от Договорите, тя поставя въпроса пред Комисията.

Комисията издава мотивирано становище, след като на всяка от заинтересованите държави е предоставена възможност да изложи съответно съображенията относно собствените им позиции и тези срещу ответната страна, писмено и устно.

Ако Комисията не е издала становище в срок от три месеца от датата на поставяне на въпроса пред нея, отсъствието на становище не е пречка за сезиране на Съда на Европейския съюз.“

Ето защо липсата на реакция от страна на Комисията на такъв проект на текст съгласно Директива (ЕС) 2015/1535 „не засяга което и да било решение, което може да бъде прието според други актове на Съюза“ (вж. член 5, параграф 5, втора алинея).

2.2. Текст на основен законодателен акт, който вече е изпратен. Поради същия стремеж за ефикасност държавите членки са освободени от задължението да изпращат текста на основни законови или подзаконови разпоредби относно проект на технически регламент на Комисията, ако този текст вече е бил изпратен с предишно съобщение.

Такъв е случаят например, когато проектът на технически регламент има за цел да се измени технически регламент, който преди това е бил нотифициран.

Нотифициращата държава членка трябва да посочи в точка 10 от съобщението за нотифициране препратките и номерата на нотификациите за основните текстове.

2.3. Допълнителна документация. И обратно, в директивата е предвидено задължение за държавите членки, свързано с проектите на технически регламенти, предназначени да ограничават търговията или употребата на химично вещество, препарат или продукт, на основания, отнасящи се до общественото здраве или защитата на потребителите или опазването на околната среда (срв. член 5, параграф 1, четвърта алинея).

За такива проекти държавите членки трябва да представят резюме или позоваване на всички съответни данни, имащи отношение към химичното вещество, препарат или продукт и към известните и налични заместители, както и очакваните резултати от мярката и от анализа на риска.

Във връзка с това в директивата е уточнено, че анализът трябва да се извършва в съответствие с общите принципи, предвидени в Регламента REACH⁷³.

2.4. Нова нотификация. Държавите членки трябва отново да нотифицират проект, който вече е разгледан съгласно разпоредбите на директивата, ако междувременно са извършили значителни изменения по текста.

В член 5, параграф 1, трета алинея е уточнено, че внесените в текста изменения се считат за значителни, ако с тях обхватът му се изменя значително, съкращава се първоначално предвиденият срок за прилагането му⁷⁴, допълват се спецификации или изисквания⁷⁵, или последните стават по-ограничаващи.

⁷³ Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

⁷⁴ В решението по дело C-307/13, *Ivansson и др.*, EU:C:2014:2058, Съдът е постановил, че окончателно определената от националните органи дата на влизане в сила на национална разпоредба трябва да бъде нотифицирана на Комисията в съответствие с член 8, параграф 1, трета алинея от Директива 98/34 (сегашен член 5, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/1535), стига действително да е налице изменение на графика за прилагането на посочената национална разпоредба и то да е значително, като това следва да се провери от запитващата юрисдикция.

⁷⁵ Дело C-317/92, *Комисия/Германия*, EU:C:1994:212.

Следва да се подчертае, че не е необходима нотификация в случай само на възпроизвеждане на разпоредби, които вече са приложими (например в случай на консолидиране), и такива, които нямат правна сила, или, разбира се, в случаите, предвидени в член 7 от директивата (например включване в текста на забележки на Комисията, изложени в подробно становище⁷⁶, вж. по-долу).

б) Задължения на Комисията

Когато Комисията бъде уведомена за нов проект на национален технически регламент, тя трябва да предаде цялата информация, предоставена от нотифициращата държава членка, на всички останали държави членки (член 5, параграф 1, пета алинея от директивата).

Това предоставяне на информация дава възможност на всички държави членки да участват пълноценно в процедурата за наблюдение, предвидена в директивата.

Комисията също така публикува нотифицираните проекти и техните преводи на своя уебсайт⁷⁷, с което се дава възможност на всички стопански субекти на единния пазар да вземат предвид и да изразят мненията си по проектите на национални нормативни актове, освен когато съгласно член 5, параграф 4 от директивата нотифициращата държава членка изрично поиска по изключение информацията, предоставена на Комисията, да се третира като поверителна по отношение на стопанските субекти и предостави обосновка за това искане.

Позоваване на поверителността, предоставяна по силата на член 5, параграф 4 от директивата, следва да се прави по изключение, тъй като тя представлява дерогация от принципа на прозрачност. Комисията наблюдава внимателно как държавите членки използват поверителните нотификации съгласно член 5, параграф 4 от директивата и предприема необходимите мерки в случай на предполагаемо неспазване на тази разпоредба⁷⁸. Съгласно разпоредбите на член 5, параграф 4 от директивата тези искания трябва да бъдат обосновани. Комисията вписва тези причини в базата данни TRIS. Освен това в базата данни TRIS винаги се предоставя определена основна информация относно нотифицираната мярка, например наименованието на мярката.

Разпоредбите на директивата дават възможност на Комисията да отнесе проекта до Постоянния комитет или *до комитета, отговорен за въпросната сфера*, за мнение (член 5, параграф 1, пета алинея от директивата). Посочените комитети са комитети, които обхващат секторни директиви, например Комитетът за оценка на съответствието и за надзор на пазара в областта на далекосъобщенията (TCAM), създаден с Директива 99/5/ЕО⁷⁹ за радионавигационното оборудване.

⁷⁶ Дело C-26/11, *Belgische Petroleum Unie u др.*, EU:C:2013:44.

⁷⁷ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/bg/>

⁷⁸ Вж. в тази връзка решение на омбудсмана по случай 2204/2018/ТЕ.

⁷⁹ Директива 99/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 1999 г. относно радионавигационното оборудване и далекосъобщителното крайно оборудване и взаимното признаване на тяхното съответствие, ОВ L 91, 7.4.1999 г., стр. 1, отменена с Директива 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за хармонизирането на законодателствата на държавите членки във връзка с предоставянето на пазара на радиосъоръжения (ОВ L 153, 22.5.2014 г., стр. 62).

На практика Комисията е отговорна за управлението на процедурата за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти. Цялата процедура, включително отговорите на нотифицираните проекти, се основава на система за електронен обмен на данни, предавани в съответствие с номенклатура, установена от Комисията.

Генералната дирекция „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“ действа като централно звено за получаване на всички съобщения, текстове и нотификации, предоставяни от държавите членки, независимо от сферата, в която е проектът на регламент (машиностроене, хранителни и селскостопански продукти, транспорт, строителни продукти, услуги на информационното общество и др.). След получаването нотифицираният проект се предоставя едновременно на всички служби на Комисията, които може да бъдат засегнати от нотифицираната мярка, според техните специфични или хоризонтални отговорности.

Проектът, който се разпространява по процедурата, също така се изпраща от Комисията на всички държави членки, първо на езика на нотифициращата държава и след това под формата на преводи на всички или на някои от официалните езици на Съюза (при поискване и в зависимост от обема на проекта).

Втори етап: възможни действия от страна на Комисията и на държавите членки

По време на трите месеца след нотифицирането на проекта (този период съответства на отлагателния период, посочен в член 6, параграф 1) Комисията и държавите членки разглеждат нотифицирания проект на текста, за да оценят съвместимостта му с правото на ЕС, по-специално с членове 34, 36, 49 и 56 от ДФЕС, но и със съответното секторно вторично законодателство, и за да вземат решение, когато е необходимо, относно неговата съгласуваност със съответните разпоредби.

Резултатите от тази оценка могат да доведат до два вида действия от страна на Комисията и на държавите членки (в допълнение Комисията има специална възможност: да отложи приемането на проекта в резултат на работата по хармонизиране, която ще бъде разгледана по-долу в коментарите по член 6 от директивата). Различните действия са следните:

1. Комисията и/или държавите членки могат да преценят, че проектът на технически регламент не е от такова естество, което да създава пречки пред свободното движение на стоки, свободното предоставяне на услуги на информационното общество и свободата на установяване на оператори на услуги.

В този случай нито Комисията, нито държавите членки предприемат действия по време на тримесечния период⁸⁰. В края на този период нотифициращата държава членка може да приеме своя проект на технически регламент без допълнителни задължения, освен да предостави окончателния текст на техническия регламент на Комисията (член 5, параграф 3 от директивата).

⁸⁰ Макар че решението да не се предприемат последващи действия не се изпраща на нотифициращата държава, то е официално решение на Комисията.

Това право обаче не изключва последваща намеса от страна на Комисията, извън процедурата съгласно Директива (ЕС) 2015/1535, ако се окаже, че окончателно приетият регламент е в противоречие с ДФЕС или с вторичното законодателство на ЕС.

2. Комисията и държавите членки могат да изпращат коментари или подробни становища на държавата членка, която е нотифицирала проекта на технически регламент.

Държавите — членки на ЕС, участват в тази процедура наравно с Комисията. Те могат да отправят коментари и да представят подробни становища относно нотифицирани проекти на технически регламенти.

Коментарите се изпращат например когато нотифицираният текст, макар и да съответства на правото на ЕС, води до проблеми с тълкуването или когато са необходими подробни договорености за неговото прилагане. Държавите членки могат също така да извършат цялостна оценка на мярката, като вземат предвид общите принципи на правото и политиките на ЕС, които се прилагат в този контекст, или да уведомят държавата членка за бъдещите ѝ задължения във връзка с актове, които предстои да бъдат приети на равнището на ЕС.

В директивата се предвижда, че държавите членки взимат под внимание коментарите, *доколкото е възможно* (член 5, параграф 2). Въпреки това държавите членки по принцип взимат под внимание коментарите, които получават.

Съгласно директивата нотифициращата държава членка няма официално задължение да отговаря на получените коментари. На практика държавите членки понякога отговарят на коментари на доброволни начала.

Комисията или държавите членки изпращат подробни становища (посочени по-нататък, заедно с последствията от тях, в член 6 от директивата), когато считат, че ако проектът на предвидената мярка бъде приет, това би създавало пречки пред свободното движение на стоки, свободата на предоставяне на услуги на информационното общество или свободата на установяване на горепосочените оператори на услуги в рамките на вътрешния пазар. Тези подробни становища имат за цел да се постигне изменение на предложената мярка, за да се премахнат произтичащите пречки пред тези свободи в самото начало, като отлагателният период се удължава с три допълнителни месеца (за продукти) или с един допълнителен месец (за услуги на информационното общество).

Тези въпроси са свързани с незаконосъобразността на проекта по отношение на правото на Съюза поради нарушение на членове 34, 49 или 56 от ДФЕС или на вторичното законодателство на ЕС. Най-честите нарушения, установени в рамките на процедурата за нотифициране, се отнасят за национални правила, които противоречат на членове 34, 49 или 56 от ДФЕС и/или на основните разпоредби на вторичното законодателство на ЕС, свързано със свободното движение на стоки или услуги на информационното общество, по-специално защото някои от разпоредбите на проекта не са необходими или пропорционални с оглед на преследваната цел, което е в нарушение на установеното от Съда на ЕС изискване относно изключенията от основните освободи на вътрешния пазар в нехармонизирана област.

При никакви обстоятелства не може да се издава подробно становище за отхвърляне на проекти на норми, с които се налагат забрани за производство, но които не представляват

потенциална пречка пред свободното движение на стоки (член 7, параграф 2 от директивата).

Държавите членки отговарят на подробните становища, които са им изпратени от Комисията или от друга държава членка. По-специално държавата членка, до която е изпратено такова становище, трябва да уведоми Комисията или останалите държави членки за действията, които възнамерява да предприеме (оттегляне на спорния текст, обосноваване на запазването му или изменение на определени разпоредби, за да бъдат съвместими с правилата на вътрешния пазар).

Въпреки че в директивата не е определен срок за отговор, все пак е желателно отговорът да бъде предоставен възможно най-скоро с цел постигане на по-голяма ефикасност, за предпочитане в рамките на отлагателните периоди от шест или четири месеца, съответно за стоки и за услуги на информационното общество.

Комисията на свой ред коментира действията, предвидени от държавата членка в отговор на нейното подробно становище, за да осведоми държавата членка дали тези мерки са подходящи за отстраняване на пречките пред свободното движение на стоки, свободното предоставяне на услуги на информационното общество или свободата на установяване на горепосочените оператори на услуги, които може да произтичат от приемането на текста, или дали представената обосновка за запазване на текста е приемлива.

Ако Комисията счете, че отговорът на нейното подробно становище е незадоволителен, и ако проектът действително бъде приет без необходимите изменения, тя може да започне производството, посочено в член 258 от ДФЕС. В случай че друга държава членка приеме нотифицирания проект, без да спазва правото на ЕС, засегнатата държава членка също има право да започне производството за установяване на нарушение, предвидено в член 259 от ДФЕС.

По отношение на технически спецификации, „други изисквания“ или правила за услуги, които са свързани с фискални или финансови мерки, в член 5, параграф 1, последна алинея от Директива (ЕС) 2015/1535 е предвидено, че коментарите и подробните становища могат да засягат единствено аспекти, които може да създадат пречки пред свободното движение на стоки или, по отношение на правилата за услуги, свободното движение на услуги или свободата на установяване на оператори на услуги, но не и фискални или финансови аспекти на мярката. Следователно фискалните правомощия на държавите членки не подлежат на проверка в това отношение. Тези проекти се ползват и от специално третиране по отношение на отлагателните периоди (вж. член 7, параграф 4), тъй като за приемането на тези текстове от страна на държавите членки не е определен отлагателен период.

3. Комисията може да обяви инициатива на ЕС за хармонизиране по предмета на предложената национална мярка или да оповести констатацията си, че такава инициатива съществува. Последствията от това действие, което може да се предприема само от Комисията, са описани в член 6, параграфи 3, 4 и 5 от директивата (вж. по-долу).

II. Задължение за спазване на отлагателния период

Член 6

1. *Държавите членки отлагат приемането на проект на технически регламент с три месеца от датата на получаване от Комисията на съобщението, посочено в член 5, параграф 1.*

2. *Държавите членки отлагат:*

— *с четири месеца приемането на проект на технически регламент под формата на доброволно споразумение по смисъла на член 1, параграф 1, буква е), втора алинея, подточка ii),*

— *без да се засягат параграфи 3, 4 и 5 от настоящия член, с шест месеца приемането на какъвто и да било друг проект на технически регламент, с изключение на проекти на правила за услуги,*

от датата на получаване от Комисията на съобщението, посочено в член 5, параграф 1, ако Комисията или друга държава членка внесе подробно становище в рамките на три месеца от тази дата, според което предлаганата мярка може да създаде пречки за свободното движение на стоки в рамките на вътрешния пазар;

— *без да се засягат параграфи 4 и 5, с четири месеца приемането на всякакви проекти на правила за услуги, от датата на получаване от Комисията на съобщението, посочено в член 5, параграф 1, ако Комисията или друга държава членка внесе подробно становище в рамките на три месеца от тази дата, според което предлаганата мярка може да създаде пречки за свободното движение на услуги или за свободата на установяване на операторите на услуги на вътрешния пазар.*

По отношение на проектите на правила за услуги, подробните становища на Комисията или държавите членки не могат да засягат каквито и да било мерки за културна политика, по-конкретно в аудиовизуалната сфера, които държавите членки могат да приемат в съответствие със законодателството на Съюза, взимайки предвид своето езиково разнообразие, специфичните си национални и регионални характеристики и културното си наследство.

Заинтересованите държави членки докладват на Комисията за действията, които възнамеряват да предприемат относно такива подробни становища. Комисията коментира тези действия.

По отношение на правилата за услуги, въпросните държави членки посочват, когато е необходимо, причините за това защо подробните становища не могат да бъдат взети предвид.

Член 6 се отнася до сроковете на процедурата за нотифициране. Датата на получаване от Комисията на проекта на национален технически регламент, предоставен от държавата членка, и на всички изисквани документи е сигналът за началото на период от време, през който съответната държава членка е строго задължена да не приема разглеждания проект.

Този период е известен като отлагателен период.

Тримесечният период, посочен в член 6, параграф 1, е първоначалният отлагателен период. Той представлява периодът, който се счита за необходим, за да могат Комисията и останалите държави членки да разгледат нотифицирания проект на текста и при необходимост да предприемат действия във връзка с него⁸¹.

Освен този период може да се приложи допълнителен отлагателен период, чиято продължителност зависи от естеството на нотифицирания текст и от вида действие на Комисията или на останалите държави членки. Докато с коментарите, изпратени от държавите членки, първоначалният тримесечен отлагателен период не се удължава, това не е така при подробните становища, изпратени от Комисията и от останалите държави членки.

В директивата е предвидено, че в случай на подробно становище, свързано с доброволно споразумение или с проект на правила относно услугите на информационното общество, държавите членки трябва да спазват отлагателен период от четири месеца (член 6, параграф 2). С него към първоначалния отлагателен период се добавя само един месец.

За всички други проекти, които са предмет на подробно становище, отлагателният период се удължава до шест месеца.

Отлагане на приемането на проекта:

Член 6

[...]

3. С изключение на проектите на правила, свързани с услуги, държавите членки отлагат приемането на проект на технически регламент с 12 месеца от датата на получаване от Комисията на съобщението, посочено в член 5, параграф 1 от настоящата директива, ако в рамките на три месеца от тази дата Комисията обяви намерението си да предложи или приеме директива, регламент или решение по въпроса в съответствие с член 288 от ДФЕС.

4. Държавите членки отлагат приемането на проект на технически регламент с 12 месеца от датата на получаване от Комисията на съобщението, посочено в член 5, параграф 1 от настоящата директива, ако до три месеца след тази дата Комисията обяви, че проектът на технически регламент се отнася за въпрос, който е предмет на предложение за директива, регламент или решение, представено на Европейския парламент и на Съвета в съответствие с член 288 от ДФЕС.

5. Ако Съветът приеме позиция на първо четене по време на отлагателния период, посочен в параграфи 3 и 4, този период, при условията на параграф 6, се удължава до 18 месеца.

В член 6, параграфи 3, 4 и 5 са предвидени много по-дълги отлагателни периоди в резултат на отлагане, което единствено Комисията може да налага след разглеждането на проекта.

⁸¹ С изключение на: а) спешни случаи; б) закони, подзаконови или административни разпоредби на държавите членки, забраняващи производството, при условие че те не създават пречки пред свободното движение на стоки (вж. член 7, параграф 2); в) технически спецификации или други изисквания, свързани с финансови или фискални мерки (вж. член 7, параграф 4).

Държавата членка забавя приемането на даден проект за период от 12 до 18 месеца, ако на равнището на ЕС предстои да се предприеме работа по хармонизация в същата област или такава вече е в ход.

Това действие — най-сериозното последствие за държавите членки по отношение на времето — има за цел да се предотврати неблагоприятното въздействие на нотифицирания проект върху законодателния процес на хармонизация, който е започнал на равнището на Съюза.

Комисията може да наложи отлагане на приемането на проект на национална норма в три специфични случая:

1. Параграф 3 обхваща първия случай: Комисията обявява намерението си да предложи или приеме директива, регламент или решение (или с други думи някой от задължителните актове на Съюза съгласно член 288 от ДФЕС) по предмет, еднакъв с този на текста на проекта на технически регламент.

В този параграф не е уточнено какво се има предвид с „намерението“ да предложи, но се визира намерение, което е ясно изразено например чрез включване в годишната законодателна програма на Комисията.

В този случай държавите членки трябва да спазват отлагателен период от 12 месеца.

В сферата на услугите на информационното общество Комисията не може да изисква отлагане на приемането на проект, като просто заяви намерението си да предложи или приеме задължителен акт на Съюза, свързан с предмета на текста. Фактът, че Комисията е в процес на изготвяне на акт на Съюза, не е достатъчно основание за отлагателен период от 12 месеца за съответната държава членка.

2. Във втория случай (параграф 4) Комисията установява, че нотифицираният проект на технически регламент се отнася за въпрос, който е предмет на предложение за директива, регламент или решение, представено на Европейския парламент и на Съвета.

В този случай, както и в предходния, нотифициращата държава членка трябва да спазва отлагателен период от 12 месеца. За разлика от предходния случай, тази последица се прилага и в сферата на услугите на информационното общество.

3. В параграф 5 е предвиден третият специфичен случай, при който Съветът приема обща позиция по време на дванадесетмесечния отлагателен период, налаган в предходните две ситуации. В този случай в директивата е предвидено, че отлагателният период, наложен на държавата членка, се удължава до 18 месеца.

Следва да се подчертае, че „общата позиция“, посочена в този параграф, представлява етап от законодателния процес на Съюза в рамките на обикновената законодателна процедура (наричана преди процедура за съвместно вземане на решение)⁸². В тази процедура е предвидено второ четене на текста от страна на Европейския парламент, когато Съветът

⁸² Въведена с Договора от Маастрихт през 1992 г., срокът за използването ѝ е удължен през 1999 г. С приемането на Договора от Лисабон процедурата за съвместно вземане на решение е преименувана на обикновена законодателна процедура и става основната процедура на вземане на решения за приемане на законодателни актове на ЕС (членове 289 и 294 от ДФЕС).

внесе изменение в позицията на Европейския парламент, което обяснява необходимостта от удължаване на отлагателния период.

б. Задълженията, посочени в параграфи 3, 4 и 5, отпадат:

- а) когато Комисията уведоми държавите членки, че не възнамерява повече да предлага или приема задължителни актове [на Съюза];*
- б) когато Комисията уведоми държавите членки за оттеглянето на проекта или предложението си;*
- в) когато Европейският парламент и Съветът или Комисията приемат задължителен акт.*

Параграф 6 се отнася до изтичането на отлагателния период, наложен на държавата членка, в случай че приемането на проект на технически регламент бъде отложено от Комисията.

Тъй като продължителността на процеса, който ще доведе до окончателното одобрение на законодателен акт на Съюза, не е ясно определена, Комисията използва този процес внимателно.

Логично е, когато дадено действие, предвидено или вече осъществявано на равнището на Съюза, не води до резултати, отлагателният период, наложен с параграфи 3, 4 и 5, да отпадне, за да се даде възможност на държавите членки да приключат отложената законодателна работа на национално равнище и да приемат техническия регламент.

Тези задължения за отлагане също отпадат, когато Съветът и Парламентът приемат обявения задължителен акт на Съюза или когато Комисията приеме този акт.

Процедурата по спешност:

Член 6

[...]

7. Параграфи 1—5 не се прилагат в случаите, когато:

- а) по спешни причини, възникнали поради сериозни и непредвидими обстоятелства, свързани с опазването на общественото здраве или безопасност, защитата на животни или опазването на растения, и, в случая на правила за услуги, и по причини на обществената политика, особено за защита на малолетни, една държава членка е задължена да изготви технически регламенти в много кратък период от време, за да може да влязат в сила и да бъдат въведени незабавно без да са възможни каквито и да било консултации, или*
- б) по спешни причини, предизвикани от сериозни обстоятелства, свързани с опазването на сигурността и целостта на финансовата система, по-специално със защитата на*

вложителите, инвеститорите и осигурените лица, една държава членка е задължена незабавно да узакони и прилага правила за финансови услуги.

В съобщението, посочено в член 5, държавата членка обосновава неотложността на предприетите мерки. Комисията предоставя свое виждане за информацията във възможно най-кратък срок. Тя предприема подходящи действия в случаите, когато тази процедура е приложена неправомерно. Европейският парламент се информира от Комисията.“

В този параграф е предвидено, че отлагателните периоди не са приложими, когато държава членка, с цел да отговори на спешна, сериозна и непредвидима ситуация, като например природно бедствие (необходимостта да бъдат защитени хората, атмосферният въздух, почвата или водата), епидемия и т.н., е задължена да изготви технически регламенти, които да бъдат приети незабавно, без да разполага с време да се консултира предварително с Комисията и с останалите държави членки. Такъв е например случаят, когато държава членка регламентира контрола или забраната върху нови видове наркотични вещества, психотропни вещества, лекарствени продукти или предприема мерки за борба с тероризма.

Що се отнася до правилата за услуги, държавите членки могат да се позовават на клаузата за спешност също и по неотложни причини, произтичащи от сериозни и непредвидими обстоятелства, свързани с обществения ред, по-специално закрила на малолетните и непълнолетните. Тази концепция отразява особеното значение, което законодателните органи на Съюза отдават на закрилата на малолетните и непълнолетните в контекста на услугите на информационното общество. Така например прието е искането за спешност по отношение на проекти на мерки, отнасящи се до защитата на ползвателите на интернет от уебсайтове, които подбуждат към терористични действия или ги оправдават, и уебсайтове, разпространяващи незаконни порнографски изображения, както и на проекти на правила за споразумение за сътрудничество между доставчици на услуги, предоставящи криптирана комуникация, и национални органи, оправомощени да събират секретна информация в контекста на т.нар. експанзия на „Ислямска държава“.

Към клаузата за спешност може да се прибегне и когато става въпрос за правила, отнасящи се до финансовите услуги, поради спешни причини, предизвикани от сериозни обстоятелства, свързани с опазването на сигурността и целостта на финансовата система, особено със защитата на вносителите, инвеститорите и осигурените лица. Тази специфична и по-малко строга форма на клауза за спешност е предвидена изключително в сферата на финансовите услуги на информационното общество с оглед на определени рискове и изисквания, които са специфични за този сектор.

Тези изключителни обстоятелства не освобождават държавата членка от задължението да нотифицира Комисията за заплануваните мерки и да обосновава ясно искането си за спешност по време на предаването на проекта на текста. В точка 12 от съобщението за нотифициране нотифициращата държава членка трябва да включи въз основа на ограничения набор от критерии и обществени интереси, посочени в директивата за целите на спешността, причините, поради които не може да изчака тримесечния отлагателен период за приемането на проекта на технически регламент.

Комисията трябва да оцени дали използването на процедурата по спешност е оправдано и да предостави свое виждане за информацията във възможно най-кратък срок.

На практика Комисията извършва много щателен анализ на посочените причини въз основа на двата критерия, заложи в член 6, параграф 7, т.е. сериозност и (освен за финансовите услуги) непредвидим характер на ситуацията, като взема предвид обществения интерес, посочен в този член. Двата критерия (сериозност и непредвидимост) са кумулативни. Спешното приемане е необходимо, в зависимост от случая, за опазването на общественото здраве или безопасност, защитата на животни или опазването на растения, а в случая на правилата за услуги, също и по причини, свързани с обществения ред, по-специално опазването на малолетните и непълнолетните, опазването на сигурността и целостта на финансовата система и особено защитата на вносителите, инвеститорите и осигурените лица.

Ако Комисията счете, че тези критерии не са изпълнени, тя отхвърля искането за спешност и отлагателният период започва да тече от датата на нотификацията. И обратно, Комисията може да приеме прилагането на такава процедура.

Така например нито крайният срок за транспониране на директива, нито производство пред Съда на ЕС не могат да се считат за непредвидими обстоятелства по смисъла на член 6, параграф 7 от директивата. Отказ за прилагане на процедурата по спешност се дава и когато обосновката е мотивирана с чисто икономически доводи или с предизборна политическа програма. Важно е да се припомни, че член 6, параграф 7 от директивата представлява изключение от задължението на държавите членки да спазват отлагателните периоди, предвидени в член 6, параграфи 1—5. В качеството си на такова то подлежи на стриктно тълкуване⁸³.

Решението относно процедурата по спешност не засяга оценката на техническия регламент по същество от страна на Комисията, а именно нейния анализ на това дали нотифицираният проект или приетата мярка са съвместими с правото на ЕС.

В случай на приемане на мерки, по отношение на които искането за спешност е било отхвърлено, без да е спазен отлагателният период, Комисията може да заведе срещу съответната държава членка производството за установяване на нарушение, упоменато в член 258 от ДФЕС, за нарушаване на задълженията, предвидени в директивата.

III. Изключения от задължението за нотифициране и спазване на отлагателните периоди

Член 7

С този член се допълват членове 5 и 6 от директивата, като се посочват изключенията от задължението за нотифициране на проект на национален технически регламент. В него също така са предвидени определени изключения от задължението за спазване на отлагателните периоди, постановени в член 6.

1. Членове 5 и 6 не се прилагат за законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки или доброволните споразумения, посредством които държавите членки:

⁸³ Решения на Съда от 26 октомври 2006 г. по дело C-65/05, *Комисия/Гърция*, EU:C:2006:673, и от 10 юли 2014 г. по дело C-307/13, *Ivansson и др.*, EU:C:2014:2058.

- а) се съобразяват със задължителните актове на Съюза, които водят до приемане на технически спецификации или правила за услуги;
- б) изпълняват задълженията, произтичащи от международни споразумения, които водят до приемане на общи технически спецификации или правила за услуги в Съюза;

Границите на това изключение могат да бъдат илюстрирани най-добре чрез позоваване на основната цел на директивата, която е премахването на неоправданите пречки пред търговията.

Ако държавите членки приемат един и същ набор от правила, изискван от даден акт на Съюза, пречките пред търговията и различията между националните нормативни уредби се премахват едновременно и процедурата, предвидена в директивата, вече не е необходима.

Тази обосновка е същата и по отношение на международните споразумения: когато такова споразумение съдържа прецизни разпоредби и няма възможност за отклонения, приемането от страна на всички държави членки на единен набор от правила по принцип е малко вероятно да доведе до пречки пред търговията. Това изключение се прилага по отношение на международни споразумения, които са подписани от всички държави членки.

Ситуацията е различна, когато актът на Съюза или международното споразумение се прилага чрез мерки, които може да се различават в отделните държави членки, или когато единни разпоредби, които трябва да бъдат транспонирани, се допълват от правила с чисто национален произход.

В няколко съдебни решения са предоставени разяснения на обхвата на изключението, предвидено в член 7, параграф 1, буква а) от Директива (ЕС) 2015/1535, с което на държавите членки се позволява да не нотифицират текстове, чрез които те се съобразяват със задължителни актове на ЕС, водещи до приемането на технически спецификации или правила относно услугите на информационното общество.

През 1996 г.⁸⁴ Съдът припомни, че трябва да има пряка връзка между задължителен акт на Съюза и съответната национална мярка, за да се категоризира тя като мярка за изпълнение, освободена от изискването за нотифициране съгласно член 10 от Директива 83/189/ЕИО (сегашен член 7, параграф 1, буква а) от Директива (ЕС) 2015/1535).

През 1999 г. в решението си по съединени дела *Albers, Van den Berkmortel* и *Nuchelmans*⁸⁵ Съдът е счел, че с издаването на забрана за прилагане на Clenbuterol за угодяване на говеда Нидерландия е спазила задълженията си съгласно Директива 86/469/ЕИО относно изследването на животни и прясно месо за наличието на остатъчни вещества и че следователно техническият регламент е освободен съгласно член 10 от Директива 83/189/ЕИО (сегашен член 7 от Директива (ЕС) 2015/1535) от задължението за нотифициране.

Обратното, в решението си по делото *Unilever*⁸⁶ Съдът е уточнил, че не може да се прави позоваване на член 10 от Директива 98/34/ЕО (сегашен член 7 от Директива (ЕС) 2015/1535), когато разпоредба на дадена директива предоставя на държава

⁸⁴ Дело С-289/94, *Комисия/Италия*, EU:C:1996:330.

⁸⁵ Съединени дела С-425/97, *Albers*, С-426/97, *Van den Berkmortel*, и С-427/97, *Nuchelmans*, EU:C:1999:243.

⁸⁶ Дело С-443/98, *Unilever*, EU:C:2000:496.

членка достатъчно свобода на действие. Такъв е бил разглежданият случай. Италия е заявила, че с Директива 79/112/ЕИО на Съвета относно етикетирането на хранителни продукти се налага задължението за включване в етикета на данни за мястото на произход или мястото, от което идва продуктът, в случаите, когато липсата на такава информация може да заблуди потребителя в значителна степен относно действителния произход или действителното място, от което идва даден хранителен продукт. Според Съда текстът на тази разпоредба е общ и оставя достатъчно свобода на действие. Поради това националните правила относно етикетирането, свързани с произхода на маслиново масло, не могат да се считат за национални разпоредби, които съответстват на задължителен акт на Общността по смисъла на член 10, параграф 1, първо тире от Директива 98/34/ЕО (сегашен член 7, параграф 1, буква а) от Директива (ЕС) 2015/1535).

Това ограничително тълкуване на член 7, параграф 1, буква а) от директивата е потвърдено от Съда в решението по делото *Canal Satélite Digital*⁸⁷. В това свое решение Съдът отново подчертава, че текстът на член 10 от Директива 98/34/ЕО (сегашен член 7 от Директива (ЕС) 2015/1535) показва, че задължението за нотифициране и за спазване на отлагателния период не се прилага за законови, подзаконови или административни разпоредби на държавите членки или за доброволни споразумения, чрез които държавите членки се съобразяват със задължителни мерки на Съюза, водещи до приемането на технически спецификации. Доколкото с разглежданата в основното производство национална мярка е транспонирана Директива 95/47/ЕО относно използването на стандарти за предаването на телевизионни сигнали, и единствено до тази степен, няма да съществува задължение за нотифициране съгласно Директива 98/34/ЕО (сегашна Директива (ЕС) 2015/1535). Въпреки това, като е взел предвид съдържанието на Директива 95/47/ЕО, Съдът е счел, че разглежданата национална правна уредба, доколкото с нея е установена система за предварително издаване на административно разрешение — което всъщност не е предвидено в Директива 95/47/ЕО — не може да се категоризира като правна уредба, чрез която държавата членка се съобразява със задължителна мярка на Общността, водеща до приемането на технически спецификации.

Същата логика се прилага за мерки, приети с цел съобразяване с международно споразумение, което съдържа специални разпоредби, за чието изпълнение не е предвидена възможност за отклонения. В обхвата на това изключение попадат мерките, приети с цел спазване на споразумение, по което са страна всички държави членки; ако това са мерки, приети с цел спазване на международно споразумение, по което не *всички* държави членки са страна, те трябва да бъдат нотифицирани.

в) *се позовават на защитните клаузи, предвидени в задължителните актове на Съюза;*

Държавите членки не са задължени съгласно Директива (ЕС) 2015/1535 да нотифицират Комисията за проектите на временни мерки, които им е разрешено да предприемат съгласно защитната клауза, съдържаща се в директивите на ЕС, в съответствие с член 114 от ДФЕС. В параграф 10 от този член е предвидено, че [...] *мерки[те] за хармонизиране съдържат, в съответните случаи, защитна клауза, предоставяща на държавите членки правото да*

⁸⁷ Дело C-390/99, *Canal Satélite Digital*, EU:C:2002:34.

приемат временни мерки, основаващи се на една или повече неикономически причини, посочени в член 36 и подчинени на процедура на контрол от Съюза.

Тези неикономически причини може да са свързани с обществения морал, обществения ред или обществената сигурност, опазването на здравето и живота на хора, животни или растения, защитата на национални богатства с художествена или археологическа стойност или защитата на промишлена или търговска собственост.

г) прилагат член 12, параграф 1 на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁸⁸;

Съгласно Директива (ЕС) 2015/1535 държавите членки не са задължени да нотифицират проектите на национални технически регламенти, свързани с прилагането на член 12, параграф 1 от Директивата относно общата безопасност на продуктите.

В този член е предвидено, че [к]огато държава членка приеме, реши да приеме, препоръча или се съгласи с производители или дистрибутори за мерки или действия, било то по задължение или доброволно, за да предотврати, ограничи или наложи специални условия за възможното предлагане на пазара или употреба в границите на собствената ѝ територия на продукти поради сериозен риск, тя незабавно уведомява Комисията чрез RAPEX⁸⁹. Държавата членка също информира Комисията незабавно за промяна или отмяна на такава мярка или действие [...].

д) се ограничават до прилагане на решението на Съда на Европейския съюз;

Държавите членки не са задължени да нотифицират национални мерки, чиято единствена цел е прилагането на решение на Съда на ЕС, свързано с аспект, който не се отнася до нотифицирането на технически регламент. Решенията на този съд, който е инстанцията, отговорна да гарантира съответствието с правото на Съюза, трябва да се прилагат незабавно.

е) се ограничават до изменяне на технически регламент по смисъла на член 1, параграф 1, буква е), в съответствие с искане на Комисията, с оглед премахване на препятствие за търговията или, в случаите на правила за услуги, за свободното движение на услуги или свободата на установяване на оператори на услуги.

Държавите членки не са задължени да нотифицират национални мерки, насочени единствено към изменение на технически регламент с цел премахване на пречки в отговор

⁸⁸ Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите (ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4).

⁸⁹ Системата на Общността за бърз обмен на информация (RAPEX), чието правно основание е Директива 2001/95/ЕО относно общата безопасност на продуктите, служи като единна система за бързо предупреждение за опасни потребителски продукти. В обхвата на RAPEX са включени всички нехранителни продукти, предназначени за потребители, или които е вероятно при логично предвидими условия да бъдат използвани от потребители, с изключение на лекарствените продукти и медицинското оборудване.

на отправено искане — например чрез подробно становище или коментари — от Комисията, тъй като именно тези мерки съответстват точно на целта на Директива (ЕС) 2015/1535⁹⁰.

2. Член 6 не се прилага за законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки, които забраняват производството, доколкото те не пречат на свободното движение на продукти.

Съгласно условията на този параграф отлагателен период не се прилага за мерки, целящи налагането на забрана за производство, доколкото те не възпрепятстват свободното движение на стоки в рамките на Съюза. В този случай е очевидно, че отлагането на приемането на мерки има смисъл само ако забраните за производство представляват потенциален риск от създаване на техническа пречка пред търговията на вътрешния пазар.

3. Параграфи 3—6 от член 6 не се прилагат за доброволните споразумения, посочени в член 1, параграф 1, буква е), втора алинея, подточка ii).

Съгласно условията на този параграф задълженията за изчакване и отлагане, приложими за проекти на национални норми във връзка с предмет, който е обхванат от настояща или непосредствено предстояща законодателна работа на равнището на Съюза, не се прилагат за доброволните споразумения.

Фискални или финансови мерки

4. Член 6 не се прилага за технически спецификации или други изисквания или правила за услуги, посочени в член 1, параграф 1, буква е), втора алинея, подточка iii).

Що се отнася до проектите на технически регламенти относно фискални или финансови мерки, се счита за неподходящо задълженията за отлагане да се прилагат по отношение на мерки, свързани с фискалната система на държавите членки.

Липсата на задължение на нотифициращата държава членка за отлагателен период обаче не изключва възможността Комисията или друга държава членка да реагира на тези проекти чрез коментари или подробни становища (вж. член 7, параграф 4).

* * *

От текстовете на членове 5, 6 и 7 от Директива (ЕС) 2015/1535 може да се заключи, че процедурата за предоставянето на информация, приложима за техническите регламенти, е твърде сложна. В насоките, изготвени от службите на Комисията и разпространени до националните звена за контакт, е обяснено подробно как процедурата функционира на практика (например: Практическите насоки за определяне и нотифициране на „фискални

⁹⁰ Дело C-26/11, *Belgische Petroleum Unie u др.*, EU:C:2013:44.

или финансови мерки“ за целите на Директива (ЕС) 2015/1535 или Насоките за управление на процедурите по спешност съгласно член 6, параграф 7 от Директива (ЕС) 2015/1535).

Освен това с разпоредбите на директивата относно техническите регламенти на държавите членки се налагат много строги задължения, които се балансират с правото им да предприемат действия във връзка с проектите на национални норми, изготвяни от други държави членки, и с възможността да се спести време за много по-сложни процедури на равнището на Съюза, както и на национално равнище, до които би се стигнало, ако последващите процедури са ограничени само до премахването на вече съществуващи регулаторни пречки.

Когато държавите членки не изпълнят задължението си да съобщят своите проекти на технически регламенти на Комисията или не спазват отлагателните периоди, предвидени в директивата, Комисията, както вече беше споменато, може да образува производство за установяване на нарушение съгласно член 258 от ДФЕС. Когато въпросната държава членка не се съобразява с правото на ЕС, производството може да доведе до съдебно решение на Съда на ЕС, установяващо неизпълнение на задължение⁹¹.

Частноправните субекти от своя страна могат да разчитат на факта, че технически регламенти, които те са задължени да спазват, но които не са нотифицирани, са непротивопоставими спрямо тях⁹². Освен това в решението по делото *Unilever* Съдът на ЕС стига до заключението, че мярка, която е нотифицирана, но впоследствие е приета по време на отлагателния период, предвиден в член 6 от Директива (ЕС) 2015/1535, е непротивопоставима спрямо частноправни субекти⁹³.

⁹¹ Препратки към тези съдебни решения са предоставени в точка III от библиографията.

⁹² Дело C-194/94, *CIA Security*, EU:C:1996:172; дело C-226/97, *Lemmens*, EU:C:1998:296; дело C-26/11, *Belgische Petroleum Unie u др.*, EU:C:2013:44; дело C-285/15, *Beca Engineering*, EU:C:2016:295 и дело C-336/14, *Ince*, EU:C:2016:72; дело C-299/17, *VG Media*, EU:C:2019:716.

⁹³ Дело C-443/98, *Unilever*, EU:C:2000:496 и дело C-95/14, *Unic u Uni.co.pel*, EU:C:2015:492.

ГЛАВА III: ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО СТАНДАРТИ

Тъй като европейската стандартизация е предмет на конкретен регламент⁹⁴, от 1 януари 2013 г. разделът, свързан със стандартизацията, е премахнат от Директива 98/34/ЕО⁹⁵, с изключение на сегашния член 4 от Директива (ЕС) 2015/1535 (предишен член 7, параграф 2, втора алинея от Директива 98/34/ЕО).

Член 4

Държавите членки съобщават на Комисията в съответствие с член 5, параграф 1 всички искания, отправени към институции за стандартизация, за изготвяне на технически спецификации или стандарт за специфични продукти с цел въвеждане в действие на технически регламент за такива продукти във форма на проекти на технически регламенти, и посочват основанията за въвеждането им в действие.

„Стандарти“ са технически спецификации, приети от признат орган по стандартизация за многократно или продължаващо приложение, като съответствието с тях не е задължително.

Този член се отнася за специфични случаи, в които държавите членки трябва да направят националните стандарти задължителни чрез технически регламенти.

На практика, за да наложи спазването на стандарти, които по същество са доброволни, държавата членка може да използва две процедури:

- тя може да направи съществуващите стандарти задължителни и за тази цел да ги преобразува в технически регламенти;
- тя може също така да поиска от своята организация за стандартизация да изготви стандарти с цел да установи технически регламенти.

В член 4 е предвидено задължение държавите членки да уведомяват Комисията за искания, отправени към националните организации за стандартизация, за изготвяне на технически регламенти (първи случай) или на национален стандарт (втори случай) за специфични продукти с цел привеждане в действие на технически регламент.

Причината за това задължение е проста: националните стандарти, които стават част от национален технически регламент или се явяват допълнение към него, могат да действат като пречки пред правилното функциониране на вътрешния пазар.

⁹⁴ Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация (ОВ L 316, 14.11.2012, стр. 12).

⁹⁵ В решението по дело T-229/17, *Германия/Комисия*, EU:T:2019:236, Общият съд на ЕС е потвърдил, че с Регламент (ЕС) № 1025/2012 всички разпоредби, свързани с европейската процедура за хармонизиране, са премахнати от Директива 98/34/ЕО.

ГЛАВА IV: ПОСТОЯНЕН КОМИТЕТ

Член 2

Създава се Постоянен комитет, който се състои от представители, определени от държавите членки, които могат да се обръщат за помощ към експерти или консултанти; неговият председател е представител на Комисията.

Комитетът изготвя своя процедурен правилник.

Член 3

1. Комитетът се среща най-малко два пъти в годината.

Комитетът заседава в специален състав, за да разглежда въпроси относно услугите на информационното общество.

2. Комисията предоставя на Комитета доклад за въвеждането и прилагането на процедурите, определени в настоящата директива и представя предложения с цел отстраняване на съществуващите или очаквани пречки за търговията.

3. Комитетът изразява своето становище относно информацията и предложенията, посочени в параграф 2 и в тази връзка може да предлага, по-специално, Комисията да:

а) гарантира, когато е необходимо, първоначално заинтересованите държави членки да се разберат помежду си за подходящи мерки, за да се избегне риск от създаване на пречки за търговията;

б) предприема всички необходими мерки;

в) определя областите, където изглежда, че има нужда от хармонизация и, в случай на необходимост, следва да предприема съответната хармонизация в даден сектор.

4. Комитетът трябва да бъде консултиран от Комисията:

а) когато решава относно конкретната система, чрез която обмяната на информация, предвидена в настоящата директива, ще се осъществява, и за всички промени в нея;

б) когато преразглежда функционирането на системата, предвидена с настоящата директива.

5. Комитетът може да бъде консултиран от Комисията относно всеки предварителен проект на технически регламент, получен от последната.

6. Всички въпроси, свързани с прилагането на настоящата директива, могат да бъдат предоставени на Комитета по искане на председателя му или на държава членка.

7. *Процедурите на Комитета, както и информацията, която му се предоставя, са поверителни.*

Въпреки това, Комитетът и националните органи, могат, при условие че са взети необходимите предпазни мерки, да се консултират, за експертно мнение, с физически или юридически лица, включително лица от частния сектор.

8. *Относно правилата за услуги, Комисията и Комитетът могат да се консултират с физически или юридически лица от определени индустрии или академични институции и когато е възможно, с представителни органи, способни да предоставят експертно мнение относно социалните и обществени цели и последствията от въвеждането на който и да било проект на правило за услуги и да взимат предвид съветите им, винаги когато това се изисква от тях.*

В членове 2 и 3 са описани съставът и ролята на Постоянния комитет.

Комитетът се състои от представители, определени от националните органи на държавите членки, и неговият председател е представител на Комисията. Той има компетентност по отношение на техническите регламенти и представлява орган за връзка, с който да се обсъждат всички въпроси, свързани с изпълнението на директивата. Следователно той играе много важна роля за осъществяването на надзор върху функционирането на процедурата и за разглеждането на въпроси, свързани с политиката, повдигнати в нотификациите, както и за изграждането на административна мрежа между националните органи.

Правилата за работата на този орган са договорени от държавите членки и Комисията, тъй като в директивата е посочено, че Комитетът изготвя своя процедурен правилник. Единствените правила за Постоянния комитет, наложени с директивата, са задължението да заседава най-малко два пъти в годината и да гарантира поверителния характер както на информацията, която му се предоставя, така и на своите процедури.

Това задължение за дискретност обаче не възпрепятства Комитета и националните органи да използват експертните познания на физически или юридически лица в частния сектор, които могат да проучват нотифицираните проекти или да изготвят становище по тези проекти. Действително тези съвети могат да бъдат крайно необходими, тъй като националните органи на държавите членки невинаги имат необходимите познания и ресурси да изпълнят тази задача. С разпоредбите на директивата се дава възможност за това, освен ако, в съответствие с член 5, параграф 4, държавите членки не поискат изрично нотификациите, които са подали, да се третират по изключение като поверителни. В този случай Комитетът трябва да предприеме необходимите предпазни мерки, за да защити законните и надлежно обосновани интереси на държавите членки.

На практика Постоянният комитет заседава два пъти в годината. Тези заседания се свикват от Комисията.

Заседанията на Постоянния комитет дават възможност на служителите на Комисията и на държавите членки да обменят мнения по всички аспекти на прилагането на директивата.

В рамките на тези заседания всички въпроси, свързани с изпълнението на директивата, могат да бъдат повдигнати пред Постоянния комитет по искане на неговия председател или на държава членка.

В допълнение Комисията трябва да се консултира с комитета по някои въпроси, включително по отношение на избора на системата, която трябва да се използва в практиката за обмена на информация, предвиден в директивата.

Комитетът изразява становище относно предложенията, представени от Комисията с цел ограничаване на съществуващите или потенциалните пречки пред търговията: той може например да поиска от Комисията да насърчава диалога между държавите членки, така че те да могат да намерят решения помежду си, като се прилага принципът на субсидиарност. Насърчаването на този диалог е в съответствие с духа на Директива (ЕС) 2015/1535, която има за цел да се премахнат пречките в самото начало по-скоро чрез предотвратяване, отколкото чрез принуда.

На всеки две години Комисията представя на Комитета доклад за резултатите от прилагането на директивата, който се изпраща на Европейския парламент и Европейския икономически и социален комитет (вж. член 8).

Постоянният комитет може изрично да поиска от Комисията да установи онези области, в които има нужда от хармонизиране на националното законодателство, и да предприеме работа на европейско равнище (изготвяне на предложение за директива или регламент).

Той изготвя списък с националните органи, различни от централните правителства, чиито технически регламенти попадат в приложното поле на директивата, и разглежда проектите за изменение на тези технически регламенти.

Комитетът също така представлява форум за обсъждане на много въпроси, като се започне от технически проблеми, които се срещат при обмена на информация по електронна поща, и се стигне до затруднения, произтичащи от припокриването на процедурата за нотифициране съгласно Директива (ЕС) 2015/1535 с процедурите за нотифициране, предвидени в други актове на Съюза.

Освен заседанията на Постоянния комитет, чрез срещи, организирани при необходимост в държавите членки, се разширяват преките контакти между представителите на националните органи, отговорни за проектите на технически регламенти, и служителите на Комисията.

Тези срещи също така дават възможност за осъществяване на контакти с представители на централните звена на държавите членки, отговорни за прилагането на Директива (ЕС) 2015/1535, с оглед разрешаване на практически проблеми, които се срещат при прилагането на процедурата за предоставяне на информация, намиране на решения, които ще позволят прекратяването или избягването на производства за установяване на

нарушение, образувани от Комисията поради липса на нотификация на проекти на технически регламенти.

ГЛАВА V — ПРИЛАГАНЕ НА ДИРЕКТИВАТА

I. Доклади и статистически данни

Член 8

Комисията докладва на всеки две години на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет за резултатите по прилагането на настоящата директива.

Комисията ежегодно публикува в Официален вестник на Европейския съюз статистически данни за получените уведомления.

В този член са описани задълженията на Комисията, свързани с гарантирането на прозрачност на информацията относно прилагането на Директива (ЕС) 2015/1535, по отношение на институциите на Европейския съюз и на органите, които представляват политическите и икономическите интереси на гражданите на Съюза, както и по отношение на самите граждани.

В докладите, които Комисията трябва да представи на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет, се описва действието на директивата по време на референтния период⁹⁶.

През 2003 г. е публикуван специален доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно оценката на прилагането на Директива 98/34/ЕО в сферата на услугите на информационното общество с цел да се направи равносметка на ситуацията, тъй като през август 1999 г. приложното поле на директивата е разширено, за да се обхване този сектор⁹⁷.

II. Позоваване на директивата при приемането на технически регламенти

Член 9

Когато държавите членки приемат техническия регламент, в него се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното му публикуване. Условиата и редът за позоваване се определят от държавите членки.

Съгласно този член от държавите членки се изисква да се позовават на Директива (ЕС) 2015/1535 в текста на новите технически регламенти, които приемат, или като допълнение към техните текстове в момента на публикуването им. Формулировката на това позоваване е по преценка на държавите членки.

Въпреки че това позоваване не е абсолютна гаранция за спазването на директивата от страна на държавите членки, с него поне се установява презумпцията, че техническият регламент е надлежно нотифициран.

⁹⁶ Препратки към тези съдебни решения са предоставени в точка I от библиографията.

⁹⁷ СОМ(2003) 69 окончателен, 13.2.2003 г.

Това задължение е от основно значение за частните лица, които могат да упражнят правата си, в случай че даден технически регламент бъде приет без предварителна нотификация (вж. съдебната практика, посочена в следващата глава VI).

III. Срокове и методи на прилагане

Директива 83/189/ЕИО е приета на 28 март 1983 г. и влиза в сила на 31 март 1984 г.

Тя е изменена за първи път с Директива 88/182/ЕОИ, която влиза в сила на 1 януари 1989 г. Второто изменение влиза в сила на 30 юни 1995 г. и е извършено с Директива 94/10/ЕО.

След това процедурата е кодифицирана с Директива 98/34/ЕО от 22 юни 1998 г. и е изменена с Директива 98/48/ЕО от 20 юли 1998 г., основно с цел разширяване на обхвата ѝ, за да бъдат включени услуги на информационното общество. Това разширяване на обхвата влиза в сила на 5 август 1999 г.

На следващ етап изменената Директива 98/34/ЕО е кодифицирана и заменена от Директива (ЕС) 2015/1535 от 9 септември 2015 г., която влиза в сила на 7 октомври 2015 г.

Начинът, по който тези директиви са транспонирани, както при всички други директиви, е по преценка на държавите членки в съответствие с член 288 от ДФЕС, който гласи, че *[д]ирективата е акт, който обвързва по отношение на постигането на даден резултат от държавите членки, до която е адресиран, като оставя на националните власти свобода при избора на формата и средствата за постигане на този резултат*⁹⁸.

Директива (ЕС) 2015/1535 се отличава с това, че съдържа голям брой процедурни правила, които държавите членки трябва да прилагат.

ГЛАВА VI: ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ ОТ СТРАНА НА ЧАСТНИ ЛИЦА И ПРЕДПРИЯТИЯ И ДЕЙСТВИЯ, КОИТО ТЕ МОГАТ ДА ПРЕДПРИЕМАТ

Въпреки че изпълнението на Директива (ЕС) 2015/1535 зависи преди всичко от страните, участващи в процедурата за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти — Комисията и държавите членки, информацията относно проектите на технически регламенти представлява голям интерес за всички граждани на Съюза.

Комисията приканва всички стопански субекти, действителните бенефициери на процедурата за нотифициране, включително всички категории получатели на услуги на информационното общество (дружества, специалисти, потребители и т.н.), да се информират за всички проекти на законови и подзаконови актове, изготвяни от държавите членки, на достатъчно ранен етап, за да могат, ако желаят:

— да бъдат подготвени за приемането на бъдещи национални технически регламенти в други държави членки, като адаптират своето производство, за да бъде в съответствие

⁹⁸ За разлика от регламента, който „е задължителен в своята цялост“ и „се прилага пряко във всички държави членки“.

с точното съдържание на тези текстове. По този начин производителите и доставчиците на услуги могат, когато моментът настъпи, незабавно да предоставят продукти и услуги, които отговарят в пълна степен на изискванията на тези регламенти;

- да изразяват своите виждания относно необходимите изменения в предложените технически регламенти, които може да създадат пречки пред търговията, с цел улесняване на достъпа до продукти и до услуги на информационното общество на трансгранично равнище. Стопанските субекти могат да представят своите коментари относно трудностите, които може да възникнат вследствие на прилагането на текстовете в тяхната сфера на дейност, след като те бъдат приети.

Това е безценна информация за службите на Комисията, тъй като те не разполагат с равностоен практически опит в съответните сфери.

Тези коментари може да бъдат подавани директно чрез информационната система за технически регламенти (TRIS)⁹⁹ (вж. по-долу) или да се изпращат до съответните служби на Комисията или до националните органи, отговорни за прилагането на Директива (ЕС) 2015/1535 в сферата на техническите регламенти. Комисията и държавите членки могат да ги вземат предвид при анализа на въпросния проект на технически регламент и при изготвянето на коментари или подробни становища, които да бъдат изпратени на нотифициращата държава членка с оглед отстраняването на установените в проекта протекционистки елементи.

За да се прилагат пълноценно възможните действия, достъпни за гражданите и предприятията на Европейския съюз съгласно Директива (ЕС) 2015/1535, частните лица и предприятията трябва да се консултират с източниците на информация, до които Комисията е осигурила лесен достъп.

1. База данни TRIS

Съображение 7 от Директива (ЕС) 2015/1535 гласи: *[ц]елта на вътрешния пазар е да създава среда, която допринася за конкурентоспособността на предприятията. Предоставянето на повече информация е един от начините за подпомагане на предприятията да се възползват от предимствата, присъщи на този пазар. Следователно е необходимо да се даде възможност на стопанските субекти да дадат своята оценка за влиянието на националните технически регламенти, предлагани от други държави членки [...].*

За да улесни достъпа на гражданите и предприятията до националните технически регламенти, Комисията е разработила изчерпателна база данни за всички нотифицирани проекти на текстове (и окончателните текстове, приети от държавите членки), наречена TRIS (информационна система за технически регламенти), която е достъпна за обществеността на уебсайта Europa¹⁰⁰.

В допълнение към добре разработената функция за търсене, при която се използват различни критерии, като номер на нотификация, държава, дата, продукт, ключови думи и т.н., позволяващи да се идентифицират проекти на национални технически регламенти,

⁹⁹ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/bg/>

¹⁰⁰ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/bg/>

както и текстове, които вече са приети, чрез уебсайта на TRIS всяко заинтересовано лице може да използва автоматичната система за нотифициране. Всичко, което трябва да направят заинтересованите страни, е да се регистрират и да изберат една или няколко категории за нотифициране. TRIS ще уведоми автоматично абоната с електронно писмо веднага след като се получи нов нотифициран текст в категорията или категориите, които е избрал.

2. Мнения на заинтересованите страни

Ако гражданите или предприятията считат, че разглеждан проект впоследствие би създал проблеми за вътрешния пазар/има вероятност да създаде пречки пред търговските отношения в Европейския съюз, те са приканени да изразят всички свои опасения и да предоставят своите коментари на Комисията или на органите, отговорни за проекта в конкретната държава членка, по електронна поща или чрез пощенско писмо.

Мненията, с които заинтересованите страни информират Комисията за своята позиция по даден проект на технически регламент, се ценят високо и се считат за много полезни, тъй като те може да допринесат за по-цялостно разбиране на проекта на национален нормативен акт.

За да гарантират прилагането на принципите, залегнали в съображение 7 от директивата, службите на Комисията са разработили информационно-технологични функции в допълнение към TRIS, която дава възможност на заинтересованите страни да представят своите коментари на всеки официален език на ЕС по отношение на всяка нотификация директно чрез TRIS.

Функцията *Мнения (Contributions)* в базата данни на информационната система за технически регламенти (TRIS) е на разположение на следния адрес:

<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/bg/>

Тази функция позволява да се изпращат мнения относно всяка нотификация, за която все още тече отлагателният период. Мненията могат да се изпращат в базата данни TRIS по видим за обществеността начин или като „поверителни“ съобщения. Във втория случай само службите на Комисията ще знаят за мнението.

Веднага след като заинтересованата страна е качила дадено мнение под правилната форма и в изисквания формат, службата на Комисията, отговорна за управлението на процедурата, потвърждава получаването на мнението чрез функция в базата данни TRIS. Мнението незабавно се предава на съответните служби на Комисията, отговарящи за конкретния нормативен акт на ЕС, за който става въпрос.

За да бъдат взети под внимание, мненията трябва да се подават възможно най-рано по време на отлагателния период.

Независимо от това позицията на заинтересованите страни не може да обвързва Комисията, когато взема решение дали да предприеме действия във връзка с дадена нотификация или не, или когато взема решение за начина(ите) на действие или за основанията, с които ги мотивира. Въсъщност различните заинтересовани страни могат да представят различни (и дори противоречиви) позиции по дадена нотификация. В този контекст е от съществено значение да се подчертае, че Комисията взема официални решения независимо, при стриктно спазване на правото на ЕС и на съдебната практика на Съда на ЕС, с оглед на

информацията, с която разполага, и в съответствие с вътрешните си правила за вземане на решения.

И накрая, Комисията не дава отговор на мненията на заинтересованите страни поради кратките срокове и факта, че всяка година тя получава няколкостотин нотификации за проекти на национални технически регламенти, както и хиляди свързани с тях становища от заинтересованите страни¹⁰¹.

3. Национални звена за контакт

Заинтересованите страни може също така да предприемат действия във връзка с текста на проекти на технически регламенти, като изпратят своето мнение до централните звена на държавите членки (изброени в уебсайта на TRIS¹⁰²), които отговарят за нотифицирането на Комисията относно проектите на национални технически регламенти.

4. Достъп до документи

Диалогът между нотифициращата държава членка и Комисията/ останалите държави членки не е публичен. В базата данни TRIS е указано дали Комисията или държавите членки са изпратили коментари или подробно становище, но съдържанието на тези документи не може да бъде разглеждано онлайн.

Въпреки това, след решението на Съда на Европейския съюз от 7 септември 2017 г.¹⁰³, обменът на информация, който се осъществява съгласно Директива (ЕС) 2015/1535, следва да бъде оповестяван при поискване съгласно Регламент (ЕО) 1049/2001¹⁰⁴ дори по време на отлагателния период. Изключенията от този принцип на прозрачност са следните:

— когато се прилага едно от изключенията, предвидени в Регламент (ЕО) 1049/2001, и

— когато при обстоятелствата на конкретен случай достъпът до въпросното подробно становище би подкопало по конкретен и действителен начин целта да се предотврати приемането на технически регламент, който е несъвместим с правото на ЕС.

Когато Комисията получи искане за достъп до документи с произход от държава членка, тя се консултира с държавата членка — автор на документа, и документите се оповестяват единствено с информационна цел.

5. Неприложимост на техническите регламенти, които не са нотифицирани

¹⁰¹ Решение на омбудсмана по случай 2204/2018/ТЕ относно начина, по който Европейската комисия е разгледала коментари, подадени съгласно процедурата за нотифициране, установена с Директивата за прозрачността в рамките на единния пазар на ЕС.

¹⁰² <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/bg/contact/contact-points/>

¹⁰³ Дело С-331/15 Р, *Франция/Schlyter*, EU:C:2017:639.

¹⁰⁴ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията, ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43.

Цитираните по-горе източници на информация дават възможност частните лица и други заинтересовани страни да бъдат информирани за нотификациите и да гарантират, че техническите регламенти, с които те са длъжни да се съобразяват, действително са били нотифицирани. Ако това не е така, те могат да отстояват правата си пред националните съдилища, като се позоват на съдебната практика на Съда на ЕС.

Решението по делото *CIA Security* и решението по делото *Unilever*, постановени в рамките на преюдициалното производство на Съда, са ключови елементи за защитата на частните лица срещу неизпълнение от страна на държавите членки на техните задължения съгласно Директива (ЕС) 2015/1535¹⁰⁵.

В тези решения са уточнени последствията от приемането на технически регламент в нарушение на задълженията, предвидени в Директива (ЕС) 2015/1535: частните лица могат да се позовават на членове 5 и 6 от директивата пред националния съд, който трябва да откаже да приложи национален технически регламент, който не е бил нотифициран в съответствие с директивата или е бил нотифициран, но е приет преди изтичането на отлагателния период, предвиден в директивата.

Частните лица и предприятията имат възможност да гарантират, че всеки технически регламент, приет от държава членка, се подлага на наблюдение преди приемането му от Комисията и от останалите държави членки (освен при изключенията, посочени в директивата). Ако случаят не е такъв, дадено дружество например може да се позове на неприложимостта на въпросния регламент, ако бъде обвинено в неспазване от страна на съответния орган. В случай че спорът доведе до образуване на национално съдебно производство, съдът трябва да отмени прилагането на регламента и в резултат на това не може да счита, че той е бил нарушен.

От 1996 г. нататък тези решения са потвърждавани многократно от Съда, сезиран от националните съдилища с искане за преюдициално заключение¹⁰⁶.

Чрез това санкциониране по отношение на националните технически регламенти, които не са били нотифицирани, въз основа на принципа на неприложимост за трети страни, се подкрепя вече приетата през 1986 г. позиция¹⁰⁷ на Комисията и се подсилва защитата на интересите на частните лица и предприятията в това отношение.

Що се отнася до обхвата на такава санкция, въпреки че в член 5, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/1535 е предвидено изискване на Комисията да бъде нотифициран целият проектозакон, съдържащ технически регламенти, произтичащата от неспазването

¹⁰⁵ Решение от 30 април 1996 г. по дело *CIA Security*, C-194/94, EU:C:1996:172, и решение от 26 септември 2000 г. по дело *Unilever*, C-443/98, EU:C:2000:496.

¹⁰⁶ Дело C-226/97, *Lemmens*, EU:C:1998:296, дело C-285/15, *Beca Engineering*, EU:C:2016:295 и дело C-336/14, *Ince*, EU:C:2016:72, дело C-95/14, *Unic u Uni.co.pel*, EU:C:2015:492, дело *VG Media*, C-299/17, EU:C:2019:716 и др.

¹⁰⁷ Съобщение на Комисията относно неспазването на някои разпоредби на Директива 83/189/ЕИО, № 86/С 245/05, публикувано в ОВ С 245, 1.10.1986 г., стр. 4.

на това задължение неприложимост се разпростира не върху всички разпоредби на този закон, а само върху съдържащите се в него технически регламенти¹⁰⁸.

Важно е да се подчертае, че Комисията не е компетентна да обявява национални актове за неприложими поради нарушение на разпоредбите на Директива (ЕС) 2015/1535. Както бе споменато по-горе, това е прерогатив на националните съдилища.

¹⁰⁸ Дело C-336/14, *Ince*, EU:C:2016:72, точка 68, и дело C-144/16, *Município de Palmela*, EU:C:2017:76, точки 37 и 38.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От прегледа на опита при прилагането на процедурата за нотифициране, натрупан в продължение на повече от 30 години — период, през който Комисията е проверила приблизително 20 000 проекта на национални мерки, става ясно, че е постигнат значителен напредък в предотвратяването на появата на нови пречки пред търговията, като същевременно са спестени обременяващи правни, административни и икономически разходи. В това отношение процедурата за нотифициране може да се счита за предвестник на по-добро регулиране, тъй като тя се оказва ефективен инструмент на промишлената политика и конкурентоспособността и с нейна помощ бяха създадени различни канали за комуникация между всички основни заинтересовани страни. Поради това тя представлява модел на регулаторна прозрачност и административно сътрудничество, чието приложно поле може да бъде допълнително разширено и да осигури подобни ползи в други сектори.

Въпреки че завършването на вътрешния пазар през 1993 г. изглежда не е намалило необходимостта държавите членки да приемат подробно законодателство относно продуктите, те постепенно са се запознали с правилата на вътрешния пазар, с принципа на взаимно признаване, произтичащ от прецедента *Cassis de Dijon*, и с принципите на прозрачност и сътрудничество, които понастоящем регулират дейността им в сферата на техническите регламенти. Подобно на това, в областта на услугите на информационното общество този механизъм е изиграл важна образователна роля по отношение на националните органи, по-специално във връзка с необходимостта да се прави ясно правно разграничение между стопанските субекти, осъществяващи дейност, ползвайки се от свободата на установяване, и онези, които желаят да предоставят само трансгранични услуги.

Това е видно, наред с друго, от включването на клаузата за взаимно признаване в някои проекти на национални законодателни текстове на етапа на нотифициране, от добрата воля, проявена от държавите членки при коригирането на грешки, открити в нотифицираните проекти от Комисията или от останалите държави членки, и от нарастващия брой случаи, в които се спазва задължението за нотифициране на проекти на технически регламенти.

В повечето случаи, когато Комисията предприема действия, за да приведе проектите на национални норми в съответствие със законодателството на ЕС, държавите членки са се съгласили да извършат необходимите промени и да приведат своето законодателство в съответствие, като по този начин е избегнато образуването от страна на Комисията на потромавите производства за установяване на нарушение. Насърчаването на сътрудничеството и дискусиите между държавите членки благодарение на процедурата за нотифициране се доказва например от факта, че през периода 2016—2018 г. държавите членки са обменили 160 подробни становища.

Този напредък по постигането на европейска интеграция, която улеснява поддържането и растежа на търговията, е плод на съвместните усилия на Комисията и държавите членки. Като действат заедно, за да предотвратят появата на нови технически пречки пред търговията, те намаляват необходимостта от законодателство на равнището на ЕС и в същото време повишават качеството на техническите регламенти, приемани на национално равнище. Директивата за прозрачността в рамките на единния пазар (Директива (ЕС) 2015/1535) е основният инструмент на политиката на ЕС за борба с пречките пред търговията, с чиято помощ това стана възможно.

Въпреки че е успешна, процедурата, заложена в Директива (ЕС) 2015/1535, все пак може да бъде подобрена. За тази цел е необходимо ясно да се определят елементите, които се нуждаят от подобрение.

По отношение на процедурата за предоставянето на информация, приложима спрямо техническите регламенти и правилата относно услугите на информационното общество, опитът показва, че в някои случаи държавите членки не нотифицират своите проекти в нарушение на разпоредбите на директивата или прилагат някои от тези разпоредби погрешно в резултат на недостатъчно познаване на процедурата от страна на органите, отговорни за изготвянето на текстовете на тези регламенти. Комисията възнамерява да продължи своите информационни дейности в тази област, по-специално чрез засилен диалог с националните органи.

Това вече се осъществява чрез ежегодни посещения в държавите членки, по време на които Комисията се ангажира да представи на националните органи и на стопанските субекти възможностите и задълженията във връзка с Директивата за прозрачността в рамките на единния пазар.

Освен това, въпреки че с онлайн базата данни TRIS бе постигнат пробив в областта на прозрачността и отчетността, съществуват възможности за подобрение. По-конкретно, информационната система се нуждае от щателен технически преглед, за да отговаря на изискванията и възможностите на съвременните цифрови инструменти.

И накрая, Комисията оценява активизирането на участието на заинтересованите страни при разглеждането на проекти на мерки. Няколко заинтересовани страни от Европа проявяват висока степен на „законодателна бдителност“ и са много активни при защитата на своите законни интереси, като информират Комисията или националните органи за определени проекти, които, ако бъдат приети, биха създали технически пречки. Участието на отделни предприятия, и особено на малките и средните предприятия, които често са резервирани, може да се подобри. Те не трябва да се колебаят да търсят информация и да изразяват позицията си, дори по поверителната процедура, когато считат, че техническите регламенти, изготвяни в държавите членки, на чиито пазари те присъстват, биха могли да навредят на техните интереси, ако бъдат приети във вида, в който са.

Комисията е предприела някои важни стъпки, за да улесни участието на промишлеността. По принцип нотифицираните проекти се превеждат на всички официални езици на ЕС и след това са достъпни безплатно за обществеността на сайта Еуропа чрез базата данни TRIS. Освен това Комисията е създавала автоматична система за нотифициране, за която гражданите могат да се абонират. Това дава възможност на стопанските субекти да бъдат автоматично уведомявани от TRIS с електронно писмо веднага след като се получи нотифициран проект в избраната категория или категории продукти или услуги на информационното общество. Комисията също така е въвела механизъм, който позволява на заинтересованите страни да качват своите позиции по нотифицирани проекти на текстове директно през TRIS по видим за обществеността начин или като „поверителни“ съобщения.

Окончателните текстове също се превеждат и качват в онлайн базата данни TRIS. Това ще осигури по-голяма отчетност и прозрачност, тъй като всички заинтересовани страни ще могат лесно да проверяват дали тяхното мнение е дало отражение върху приетата версия на проекта.

Както проличава, работата по подобряване на процедурата за нотифициране и базата данни TRIS изисква постоянни усилия. В духа на общностната култура, чиито основи бяха положени през 1983 г., ние приканваме Вас, обществото, да поддържате актуалността на Директивата за прозрачността в рамките на единния пазар и да ни информирате как бихме могли да подобрим процедурата. В крайна сметка именно това ще доведе до положителни промени за държавите членки, гражданите на ЕС и стопанските субекти в Европа.

ИЗБРАНА БИБЛИОГРАФИЯ

I. СТАТИИ

Common Market Law Review (Преглед на правото в областта на общия пазар)

Дело C-194/94, CIA Security International SA/Signalson SA u Securitel SPRL, от Piet Jan SLOT, № 33: 1035-1050, 1996 г.

Дело C-390/99, Canal Satélite Digital, дело C-159/00, Sapod Audic/Eco-Emballages, с анотация от M. Dougan, от Michael DOUGAN, том 40, № 1, февруари 2003 г., стр. 193—218.

Revue du Marché Commun

Les Articles 30 et suivants CEE et les procédures de contrôle prévues par la Directive 83/189/CEE, от Sabine LECRENIER, № 283, януари 1985 г., Editions Techniques et Economiques, Paris.

Vers l'Achèvement du Marché Intérieur: l'Evolution des Procédures de contrôle prévues par la Directive 83/189/CEE depuis quatre ans, от Sabine LECRENIER, № 315, март 1988 г., Editions Techniques et Economiques, Paris.

Revue du marché unique européen

La 'certification', la reconnaissance mutuelle et le marché unique, от Jacques McMILLAN, № 2-1991, Editions Clément Juglar, Paris.

La procédure de contrôle des réglementations techniques prévue par la nouvelle directive 83/189/CEE, от Joachim FRONIA и Giuseppe CASELLA, № 2-1995, Editions Clément Juglar, Paris.

Le mécanisme de transparence réglementaire en matière de services de la société de l'information instauré par la directive 98/48/CE, от Salvatore D'ACUNTO, № 4-1998, Editions Clément Juglar, Paris.

Journal des Tribunaux - droit européen

Le contrôle des règles techniques des Etats et la sauvegarde des droits des particuliers, от Sabine LECRENIER, № 35, януари 1997 г., Editions Larcier, Bruxelles.

Revue du droit de l'Union européenne

Les dérogations nationales à l'harmonisation du marché intérieur: Examen au regard de l'article 114, paragraphes 4-7 TFUE от Nicolas SADELEER, брой 2, 2013 г., стр. 233—266.

La politique de prévention des obstacles aux échanges de marchandises et de services de la société de l'information. Les vingt-cinq ans d'un instrument révolutionnaire : la directive 98/34/CE (ex-83/189/CEE), от Florent HERLITZ, № 3/2008, Editions Clément Juglar, Paris.

La directive 98/48 prévoyant un mécanisme de transparence réglementaire pour les services de la société de l'information: un premier bilan après 12 mois de fonctionnement, от Salvatore D'ACUNTO, № 3/2000, Editions Clément Juglar, Paris.

Revue Europe

Normes techniques, от Sébastien ROSET, Europe, № 4, април 2017 г., стр. 22—23.

Notion de « règle technique » et obligation de notification, от Sébastien ROSET, Europe, № 10, октомври 2014 г., стр. 30.

Notion de « règle technique », от Sébastien ROSET, Europe, № 10, октомври 2012 г., стр. 30.

Obligation de notifier les règles techniques, от Laurence IDOT, Europe, № 9, януари 2008 г., стр. 17.

Eco Emballages devant la Cour de justice. Le système français de gestion des déchets d'emballage, la transparence réglementaire et la libre circulation des marchandises, от Patrick THIEFFRY, Europe, № 10, август—септември 2002 г., стр. 5—7.

L'application concrète du principe de transparence dans la sphère des services de la société de l'information, от Rodolphe MUÑOZ, № 12, декември 2001 г., Editions du Juris-Classeur, Paris, стр. 3—6.

European Business Law Review (Преглед на европейското стопанско право)

Non-Harmonized technical Regulations and the Free Movement of Goods (Нехармонизирани технически регламенти и свободно движение на стоки), от Karsten Engsig SØRENSEN, EBLR, том 23, № 2, април 2012 г., стр. 163—212.

CEPS Policy Brief (Обобщение на политиката на Центъра за европейски политически изследвания)

Pre-empting Technical Barriers in the Single Market (Предотвратяване на технически пречки на единния пазар), от Anabela CORREIA и Jacques PELKMANS, № 277, 11 юли 2012 г.

Computer Law & Security Review (Преглед на правото в областта на информатиката и компютърната сигурност)

Information Society Services: what are they and how relevant is the definition? (Услуги на информационното общество: какво представляват те и колко уместно е определението?), от Justin HARRINGTON, том 30, брой 3, май 2001 г., стр. 174—181.

Quo vadis information society? (Къде отиваш, информационно общество?) Notification of draft rules –services in the EU (Нотифициране на проекти на правила — услуги в ЕС), от P.P. POLANSKI, том 30, брой 6, декември 2014 г., стр. 661—669.

Journal of European Consumer and Market Law (Списание за европейското право в областта на защитата на потребителите и пазара)

Why Uber is an information society service (Защо Uber представлява услуга на информационното общество?), от Martien Y. SCHAUB, Journal of European Consumer and Market Law (Списание за европейското право в областта на защитата на потребителите и пазарното право), 2018 г., стр. 109—115.

Gaceta Jurídica de la C.E.

El control de los Reglamentos Técnicos de los Estados y la Salvaguardia de los Derechos de los Particulares, от Sabine LECRENIER, GJ 1997, D-28.

Gaceta jurídica de la Unión Europea y de la competencia

Inaplicabilidad por los jueces nacionales de las reglamentaciones técnicas no notificadas a la Comisión Europea: la sentencia Lemmens del TJCE, от Luis GONZÁLEZ VAQUÉ, № 201, юни—юли 1999 г., Madrid, стр. 45—50.

Unión Europea Aranzadi

La sentencia "Lindberg": el TJCE confirma y precisa su jurisprudencia relativa al procedimiento de información en materia de reglamentaciones técnicas (Directivas 83/189/CEE y 98/34/CE), от Isabel Segura Roda, 2005 г., № 11, стр. 23—33.

Diritto comunitario e degli scambi internazionali

Direttiva n. 98/48/CE: qualche novità in materia di libera circolazione dei servizi, от Salvatore D'ACUNTO, № 2-1999, Editoriale scientifica, Milano-Parma-Napoli.

Diritto pubblico comparato ed europeo

Imballaggi, regole tecniche e misure ad effetto equivalente: la Corte chiarisce il concetto di "regola tecnica", gli obblighi derivanti e gli effetti sulle normative nazionali, от Gianluca BELLOMO, 2002 г., стр. 1837—1842.

Giustizia civile

Sull'interpretazione funzionale degli obblighi di comunicazione di regole tecniche, от Lorenzo PRUDENZANO, 2010 г., № I, стр. 2108—2115.

SEW Tijdschrift voor Europees en economisch recht

Notificaties onder Richtlijn 98/34 : preventieve controle op het vrije verkeer van goederen : stand van zaken 2003, от J. Goossen, том 51, № 3, март 2003 г., стр. 94—102.

Europarecht

Rechtsfolgen des Erlasses technischer Vorschriften ohne vorherige Mitteilung an die Kommission gemäß Art. 8 Richtlinie 98/34/EG – Anmerkung zum Urteil des EuGH vom 11.06.2015, Rs. C-98/14, Berlington., от Julia EDER, 2015 Heft 6, стр. 746—762.

Ecolex

Transparenzgrundsatz im Glücksspielrecht, от Cornelia LANSER, 2016 г., стр. 644—645

Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht

Verfahrensrecht: Beförderungstätigkeit von Uber Popstrafrechtliche Sanktionen der Mitgliedstaaten ohne Mitteilung an EU möglich, от Carsten KÖNIG, 2018 г., стр. 380—381.

II. ПУБЛИКАЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Ръководство относно действието на процедурата за предоставянето на информация в сферата на техническите стандарти и регламенти, Директива 83/189/ЕИО от 28 март 1983 г., Директива 88/182/ЕИО от 22 март 1988 г., Директива 94/10/ЕО от 23 март 1994 г., Документ 94/94 от 8 юни 1995 г. — генерална дирекция III — „Промишленост“.

Съобщение на Комисията (86/С 245/05) относно неспазването на някои разпоредби на Директива 83/189/ЕИО на Съвета от 28 март 1983 г. за определяне на процедура за предоставянето на информация в областта на техническите стандарти и регламенти. ОВ С 245, 1.10.1986 г., стр. 4.

Доклад на Комисията относно действието на Директива 83/189/ЕИО през 1984 г., 1985 г., 1986 г. и 1987 г., СОМ(88) 722 окончателен.

Доклад на Комисията относно действието на Директива 83/189/ЕИО през 1988 г. и 1989 г., СОМ(91) 108 окончателен.

Доклад на Комисията относно действието на Директива 83/189/ЕИО през 1990 г. и 1991 г., СОМ(92) 565 окончателен.

Доклад на Комисията относно действието на Директива 83/189/ЕИО през 1992 г., 1993 г. и 1994 г., СОМ(96) 286 окончателен.

Доклад на Комисията относно действието на Директива 98/34/ЕО през периода 1995—1998 г., СОМ(2000) 429 окончателен.

Доклад на Комисията относно оценката на Директива 98/34/ЕО в сферата на услугите на информационното общество, СОМ(2003) 69 окончателен.

Доклад на Комисията относно функционирането на Директива 98/34/ЕО през периода 1999—2001 г., СОМ(2003) 200 окончателен.

Доклад на Комисията относно действието на Директива 98/34/ЕО през периода 2002—2005 г., СОМ(2007) 125 окончателен.

Доклад на Комисията относно действието на Директива 98/34/ЕО през периода 2006—2008 г., СОМ(2009) 690 окончателен.

Доклад на Комисията относно действието на Директива 98/34/ЕО през 2009 г. и 2010 г., COM(2011) 853 окончателен.

Доклад на Комисията относно действието на Директива 98/34/ЕО в периода 2011 г. — 2013 г., COM(2015) 338 final.

Доклад на Комисията относно действието на Директива (ЕС) 2015/1535 през периода 2014—2015 г., COM(2017) 788 final.

Съобщение на Комисията до Съвета „Глобален подход към сертифицирането и изпитването — мерки за качеството на промишлените продукти“, COM(89) 209 окончателен (ОВ С 267, 19.10.1989 г., стр. 3).

Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент от 30 октомври 1995 г. „По-широко използване на стандартизацията в комуникационната политика“, COM(95) 412 окончателен.

Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент от 24 юли 1996 г. „Стандартизация и глобално информационно общество: европейският подход“, COM(96) 359 окончателен.

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет „Регулаторна прозрачност на вътрешния пазар на услуги на информационното общество и предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за внасяне за трети път на изменения в Директива 83/189/ЕИО за определяне на процедура за предоставянето на информация в областта на техническите стандарти и регламенти“, 24 юли 1996 г., COM(96) 392 окончателен (ОВ С 307, 16.10.1996 г.).

Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета „Проект на план за действие за единния пазар“, COM(97) 184 окончателен.

„Национални норми, приложими за продукти на вътрешния пазар — ситуацията е тревожна“, Документ на службите на Комисията от 28 февруари 1995 г. — III/2185 окончателен.

Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент от 29 декември 2000 г. „Стратегия за услуги на вътрешния пазар“, COM(2000) 888 окончателен.

Доклад на Комисията до Съвета и до Европейския парламент от 30 юли 2002 г. „Състоянието на вътрешния пазар на услуги“, COM(2002) 441 окончателен.

„Ръководство във връзка с Директива 98/48/ЕО за въвеждане на механизъм за прозрачност на регламентите относно услугите на информационното общество“, Документ S-42/98 — EN (def.) — генерална дирекция III — „Промисленост“ и генерална дирекция XV — „Вътрешен пазар и финансови услуги“.

Съобщение на Комисията от 20 април 2004 г. „Съпровождане на структурните промени: промишлена политика за разширена Европа“, COM(2004) 274 окончателен.

Съобщение за пролетното заседание на Европейския съвет „Да работим заедно за постигане на растеж и създаване на работни места — Ново начало за Лисабонската стратегия — съобщение на председателя Varroso, съгласувано със заместник-председателя Verheugen“, от 2 февруари 2005 г., COM(2005) 24 окончателен.

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Осъвременяване на единния пазар: повече възможности за гражданите и предприятията“, 28.10.2015 г., COM(2015) 550 final.

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет от 19 декември 2017 г. „Пакетът за стоките: засилване на доверието в единния пазар“, COM(2017)787 final.

Работен документ на службите на Комисията, придружаващ документа „Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет относно действието на Директива 98/34/ЕО в периода 2011 г. — 2013 г.“, 2015 г.

Работен документ на службите на Комисията, придружаващ документа „Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет относно действието на Директива (ЕС) 2015/1535 през периода 2014—2015 г.“, от генерална дирекция „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“ (Европейската комисия), 2017 г.

III. РЕШЕНИЯ НА СЪДА

Решение от 2 август 1993 г. по дело *Комисия/Италия*, C-139/92, EU:C:1993:346

Решение от 1 юни 1994 г. по дело *Комисия/Германия*, C-317/92, EU:C:1994:212

Решение от 14 юли 1994 г. по дело *Комисия/Нидерландия*, C-52/93, EU:C:1994:301

Решение от 14 юли 1994 г. по дело *Комисия/Нидерландия*, C-61/93, EU:C:1994:302

Решение от 11 януари 1996 г. по дело *Комисия/Нидерландия*, C-273/94, EU:C:1996:4

Решение от 30 април 1996 г. по дело *CIA Security*, C-194/94, EU:C:1996:172

Решение от 17 септември 1996 г. по дело *Комисия/Италия*, C-289/94, EU:C:1996:330

Решение от 20 март 1997 г. по дело *Vic-Benelux*, C-13/96, EU:C:1997:173

Решение от 16 септември 1997 г. по дело *Комисия/Италия*, C-279/94, EU:C:1997:396

Решение от 7 май 1998 г. по дело *Комисия/Белгия*, C-145/97, EU:C:1998:212

Решение от 16 юни 1998 г. по дело *Lemmens*, C-226/97, EU:C:1998:296

Решение от 11 май 1999 по съединени дела *Albers*, C-425/97 до C-427/97, EU:C:1999:243

Решение от 3 юни 1999 г. по дело *Colim*, C-33/97, EU:C:1999:274

Решение от 13 септември 2000 г. по дело *Комисия/Нидерландия*, C-341/97, [EU:C:2000:434](#)

Решение от 26 септември 2000 г. по дело *Unilever*, C-443/98, [EU:C:2000:496](#)

Решение от 12 октомври 2000 г. по дело *Snellers*, C-314/98, [EU:C:2000:557](#)

Решение от 16 ноември 2000 г. по дело *Donkersteeg*, C-37/99, [EU:C:2000:636](#)

Решение от 15 февруари 2001 г. по дело *Комисия/Франция*, C-230/99, [EU:C:2001:100](#)

Решение от 8 март 2001 г. по дело *Van der Burg*, C-278/99, [EU:C:2001:143](#)

Решение от 22 януари 2002 г. по дело *Canal Satélite Digital*, C-390/99, [EU:C:2002:34](#)

Решение от 6 юни 2002 г. по дело *Sapod Audic*, C-159/00, [EU:C:2002:343](#)

Решение от 21 април 2005 г. по дело *Lindberg*, C-267/03, [EU:C:2005:246](#)

Решение от 2 юни 2005 по дело *Mediakabel*, C-89/04, [EU:C:2005:348](#)

Решение от 8 септември 2005 по дело *Комисия/Португалия*, C-500/03, [EU:C:2005:515](#)

Решение от 8 септември 2005 г. по дело *Lidl Italia*, C-303/04, [EU:C:2005:528](#)

Решение от 26 октомври 2006 по дело *Комисия/Гърция*, C-65/05, [EU:C:2006:673](#)

Решение от 8 ноември 2007 г. по дело *Schwibbert*, C-20/05, [EU:C:2007:652](#)

Решение от 4 юни 2009 г. по дело *Комисия/Гърция*, C-109/08, [EU:C:2009:346](#)

Решение от 15 април 2010 г. по дело *Sandström*, C-433/05, [EU:C:2010:184](#)

Решение от 14 април 2011 г. по съединени дела *Vlaamse Dierenartsenvereniging VZW u Janssens*, C-42/10, C-45/10 и C-57/10, [EU:C:2011:253](#)

Решение от 19 юли 2012 г. по съединени дела *Fortuna u др.*, C-213/11 и C-217/11, [EU:C:2012:495](#)

Решение от 31 януари 2013 г. по дело *Belgische Petroleum Unie u др.*, C-26/11, [EU:C:2013:44](#)

Решение от 10 юли 2014 г. по дело *Ivansson u др.*, C-307/13, [EU:C:2014:2058](#)

Решение от 11 юни 2015 г. по дело *Berlington Hungary u др.*, C-98/14, [EU:C:2015:386](#)

Решение от 16 юли 2015 г. по дело *UNIC u Uni.co.pel*, C-95/14, [EU:C:2015:492](#)

Решение от 15 октомври 2015 г. по дело *Balázs*, C-251/14, [EU:C:2015:687](#)

Решение от 2 февруари 2016 г. по дело *Ince*, C-336/14, [EU:C:2016:72](#)

Определение от 21 април 2016 г. по дело *Beca Engineering*, C-285/15, [EU:C:2016:295](#)

Решение от 13 октомври 2016 г. по дело *M. и S.*, C-303/15, EU:C:2016:771

Решение от 27 октомври 2016 г. по дело *James Elliott Construction*, C-613/14, EU:C:2016:821

Решение от 1 февруари 2017 г. по дело *Município de Palmela*, C-144/16, EU:C:2017:76

Решение от 7 септември 2017 г. по дело *Schlyter*, C-331/15 P, EU:C:2017:639

Решение от 20 декември 2017 по дело *Falbert и др.*, C-255/16, EU:C:2017:983

Решение от 20 декември 2017 г. по дело *Asociación Profesional Elite Taxi*, C-434/15, EU:C:2017:981

Решение от 10 април 2018 г. по дело *Uber France*, C-320/16, EU:C:2018:221

Решение от 26 септември 2018 г. по дело *Van Gennip и др.*, C-137/17, EU:C:2018:771

Решение от 10 април 2019 г. по дело *Германия/Комисия*, T-229/17, EU:T:2019:236

Решение от 12 септември 2019 г. по дело *VG Media*, C-299/17, EU:C:2019:716

Решение от 19 декември 2019 г. по дело *Airbnb Ireland*, C-390/18, EU:C:2019:1112

Решение от 28 май 2020 г. по дело *ECO-WIND Construction*, C-727/17, EU:C:2020:393

Решение от 8 октомври 2020 по дело *Admiral Sportwetten и др.*, C-711/19, EU:C:2020:812

Решение от 22 октомври 2020 г. по дело *Sportingbet и Internet Opportunity Entertainment*, C-275/19, EU:C:2020:856

Решение от 3 декември 2020 г. по дело *Star Taxi app*, C-62/19, EU:C:2020:980

IV. ДРУГИ ДОКУМЕНТИ

Конвенция № 180 на Съвета на Европа за информационно и правно сътрудничество по отношение на „услугите на информационното общество“, Москва, 4.10.2001 г.